

UCHWAŁA NR XII/85/15
RADY GMINY NOWE OSTROWY

z dnia 28 października 2015 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 - 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) Rada Gminy Nowe Ostrowy **uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 - 2022 o treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowe Ostrowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Jacek Oleśński

UZASADNIENIE

Strategia Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 - 2022 jest jednym z najważniejszych dokumentów i narzędzi prowadzonej przez gminny samorząd terytorialny polityki rozwoju. Jest dokumentem strategicznym o charakterze długofalowym, wyznaczającym cele i kierunki rozwoju Gminy w założonym okresie. Posiadanie dokumentu o charakterze strategicznym jest ponadto warunkiem koniecznym przy ubieganiu się o środki unijne dostępnych w ramach części krajowych programów operacyjnych, co dodatkowo uzasadnia potrzebę jej podjęcia. Przyjęty horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy oraz jej główne założenia w sposób bezpośrednio nawiązuje do zasad polityki regionalnej państwa i polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Zakłada się, że Strategia Rozwoju będzie bazowym dokumentem do opracowania i wdrożenia na terenie gminy programów i projektów, współfinansowanych ze środków krajowych oraz funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2014 – 2020.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jacek Olesinski

Załącznik do uchwały Nr XII/85/15

Rady Gminy Nowe Ostrowy

z dnia 28 października 2015 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY NOWE OSTROWY NA LATA 2015 - 2022

**POWIAT KUTNOWSKI
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE**

Nowe Ostrowy, 2015

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie
 - 1.1 Metodologia i etapy prac
 - 1.2 Konsultacje społeczne
2. Krajowe i regionalne dokumenty strategiczne
 - 2.1 Krajowe dokumenty strategiczne
 - 2.2 Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego „Łódzkie 2020”
 - 2.3 Strategia Rozwoju Powiatu Kutnowskiego
- 3. Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Nowe Ostrowy**
 - 3.1 Ogólna charakterystyka gminy**
 - 3.1.1 Położenie i podział administracyjny gminy
 - 3.1.2 Rys historyczny
 - 3.1.3 Walory przyrodniczo- krajobrazowe, obszary i obiekty prawnie chronione
 - 3.2 Obszar społeczny**
 - 3.2.1 Demografia
 - 3.2.2 Bezrobocie
 - 3.2.3 Bezpieczeństwo publiczne
 - 3.2.4 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
 - 3.2.5 Edukacja i oświata
 - 3.2.6 Działalność kulturalna
 - 3.2.7 Turystyka i rekreacja, sport
 - 3.2.8 Organizacje pozarządowe
 - 3.3 Obszar gospodarczy**
 - 3.3.1 Rolnictwo
 - 3.3.2 Działalność gospodarcza
 - 3.3.3 Budżet gminy Nowe Ostrowy
 - 3.3.4 Oferta inwestycyjna Gminy
 - 3.4 Stan infrastruktury technicznej**
 - 3.4.1 Zaopatrzenie w wodę
 - 3.4.2 Odprowadzenie ścieków
 - 3.4.3 Ciepłownictwo
 - 3.4.4 Gazownictwo
 - 3.4.5 Rurociąg paliwowy

- 3.4.6 Elektroenergetyka
- 3.4.7 Telekomunikacja
- 3.4.8 Gospodarka odpadami
- 3.4.9 Sieć drogowa
- 4. Wnioski z konsultacji społecznych
 - 4.1 Konsultacje społeczne – ankieta oceniająca potencjał gminy
 - 4.2 Konsultacje społeczne – spotkanie warsztatowe
 - 4.3 Konsultacje społeczne – ocena projektu Strategii
- 5. Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na terenie Gminy**
 - 5.1 Problemy obszaru społecznego
 - 5.2 Problemy obszaru gospodarczego
 - 5.3 Problemy obszaru środowiska naturalnego oraz infrastruktury technicznej
- 6. Analiza SWOT**
- 7. Wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT
 - 7.1 Uwarunkowania ekologiczno-przestrzenne
 - 7.2 Uwarunkowania społeczne
 - 7.3 Uwarunkowania gospodarcze
 - 7.4 Infrastruktura społeczna
- 8. Określenie wizji i misji Gminy Nowe Ostrowy**
- 9. Cele strategiczne i operacyjne oraz działania objęte Strategią Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 – 2022.**
- 10. Harmonogram realizacji założeń Strategii
- 11. Źródła finansowania przedsięwzięć zmierzających do realizacji celów strategicznych i operacyjnych Strategii
- 12. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2015-2022**
- 13. Opis systemu wdrażania Strategii
- 14. System monitorowania, oceny i komunikacji Strategii

1. Wprowadzenie

Według teorii J. Hausner strategia rozwoju określana jest jako „koncepcja działania zmierzającego do zrównoważonego i długotrwałego rozwoju, przedstawiona w formie zwartego dokumentu zawierającego procedury osiągnięcia zamierzonych celów. Dokument taki powinien składać się z następujących elementów: diagnozy stanu istniejącego, analizy słabych i mocnych stron, celu strategicznego i celów pośrednich, części dotyczącej sposobu realizacji złożonych celów, z wyszczególnieniem roli poszczególnych podmiotów, mechanizmu monitorowania i korygowania wdrażanej strategii”¹. Strategia określa główne i szczegółowe cele działania, czas realizacji i spodziewane rezultaty. „Strategia rozwoju danej jednostki samorządu terytorialnego to długookresowy program działania, określający strategiczne cele rozwoju oraz przyjmujący takie kierunki i priorytety działania, a także alokację środków finansowych, które są niezbędne do realizacji tych celów i zadań. Strategia określa więc zasady i sposoby zintegrowanego zarządzania rozwojem w długim okresie”². Inaczej mówiąc, jest to koncepcja przyszłości, zapis celów i działań strategicznych, wyrażających się w postaci planów rozwoju, który może zawierać warianty różnych rozwiązań strategicznych. Dokument ten ma znaczenie szczególne, obejmuje bowiem najszerszy zakres działań, zakres czasowy jest najdłuższy, a rola w stosunku do innych dokumentów planistycznych jest zwykle nadrzędna.

W procesie budowy Strategii bardzo ważną rolę odgrywają również przeobrażenia, jakie zaszły w sferze realnej, tj. rzeczywiste procesy i zjawiska (natury gospodarczej, społecznej, zarządczej, itp.), wpływające na rozwój gminy oraz aktualizacje dokumentów europejskich (Strategia Europa 2020), krajowych (Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030 r., Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r., Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r.) i regionalnych (Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego „Łódzkie 2020”, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2020, Strategia Rozwoju Powiatu Kutnowskiego do 2020r.). Stąd istotne jest by powstała Strategia została opracowana w kontekście dostosowania jej założeń do wytycznych i rekomendacji, które płyną z dokumentów o charakterze nadrzędnym.

Strategia Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015-2022 jest podstawowym narzędziem prowadzonej przez samorząd gminny polityki rozwoju lokalnego. Jest dokumentem strategicznym o charakterze długofalowym, wyznaczającym cele i kierunki rozwoju gminy do roku 2022. Celem

¹ Hausner J. (red.), Programowanie rozwoju regionalnego. Poradnik dla samorządów województwa, Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 1999, s.16

² Zalewski A., *Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym*, Warszawa 2005, Wydawnictwo SGH, s. 104

niniejszej Strategii jest możliwe najpełniejsze rozpoznanie uwarunkowań rozwojowych gminy oraz skorelowanie ich z oczekiwaniami mieszkańców gminy i na podstawie tego określenie akceptowalnych kierunków rozwoju. Strategia Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015-2022 stanowi jednocześnie częściową kontynuację założeń Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2008-2013. Związane to jest z jednej strony z częścią wciąż aktualnych zdiagnozowanych problemów na terenie Gminy Nowe Ostrowy, z drugiej zaś z wolą kontynuowania wcześniej przyjętych kierunków rozwojowych.

Przyjęty horyzont czasowy Strategii oraz jej główne założenia w sposób bezpośrednio nawiązuje do zasad polityki regionalnej państwa i polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Zakłada się, że Strategia będzie bazowym dokumentem do opracowania i wdrożenia na terenie gminy programów i projektów, współfinansowanych ze środków krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2014 – 2020.

Planowanie strategiczne w formie niniejszego dokumentu spełniać będzie trzy zasadnicze funkcje:

- Decyzyjną – tworzącą merytoryczne podstawy podejmowania decyzji przez podmioty planowania i zarządzania strategicznego, które wspomagają rozwój społeczny i gospodarczy na terenie gminy;
- Koordynacyjną – zapewniającą wielostronną spójność strategii rozwoju gminy, w tym spójność wewnętrzną celów i działań operacyjnych, spójność ze strategią rozwoju województwa łódzkiego oraz strategiami sektorowymi Rady Ministrów RP, a także spójność z planem zagospodarowania przestrzennego gminy o województwa;
- Informacyjną – skierowaną do szerokiego wachlarza odbiorców informacji, w tym wszelkich adresatów polityki rozwoju gminy, określonej w dokumencie strategii. W ramach funkcji informacyjnej dokument strategii pełni także szeroko rozumianą rolę edukacyjną. Informuje o ideach i kierunkach rozwoju jednostki samorządu oraz zamierzonych decyzjach władz samorządowych skierowanych na wdrażanie tych idei.

Poszczególne funkcje planowania strategicznego będą podejmowane w pełnym zakresie w procesie zarządzania rozwojem gminy, czyli w procesie wdrażania strategii w życie, poprzez realizację poszczególnych przedsięwzięć gospodarczych, społecznych i organizacyjnych.

1.1 Metodologia i etapy prac

Strategia została przygotowana według uzgodnionej na szczeblu krajowym struktury dokumentu, zapewniającej odpowiedni poziom standaryzacji i porównywalności treści strategii dla samorządów wojewódzkich Polski³. Dokument Strategii składa się z pięciu podstawowych części:

- I. Podstaw prawnych i założeń metodologicznych;
- II. Diagnozy stanu wyjściowego oraz przyszłych uwarunkowań rozwoju gminy (w tym uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych) wraz z poprzedzającym rozdziałem opisującym krajowe i regionalne dokumenty strategiczne;
- III. Analizy strategicznej – analizy problemów oraz trendów wraz z analizą SWOT;
- IV. Celów i priorytetów rozwoju gminy do roku 2022;
- V. Opisu systemu wdrażania i monitorowania Strategii oraz źródeł finansowania.

Prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 – 2022 prowadzone były w sposób, który pozwalał uspołecznić proces tworzenia niniejszego dokumentu strategicznego. Pierwszym etapem prac była inwentaryzacja zrealizowana metodą desk research dokumentów planistycznych oraz strategicznych, mających wpływ na kierunki rozwoju Gminy Nowe Ostrowy. Przy opracowaniu Strategii Rozwoju, szczególnie istotne były założenia i wytyczne zawarte w dokumentach wyższego rzędu, tj.: w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020, Strategii Rozwoju Województwa łódzkiego „Łódzkie 2020” oraz Strategii Rozwoju Powiatu Kutnowskiego na lata 2015-2020. W ramach drugiego etapu prac zorganizowano konsultacje społeczne w formie ankiety oceniającej potencjał rozwojowy Gminy Nowe Ostrowy, która zamieszczona została na oficjalnej stronie gminy. Uzupełniającą formą konsultacji były warsztaty szkoleniowe, podczas których opracowano wspólnie z uczestnikami koncepcje strategiczną obejmującą analizę SWOT oraz kierunki działań rozwoju Gminy Nowe Ostrowy. Kolejny etap obejmował opracowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015-2022 z uwzględnieniem wniosków z przeprowadzonych konsultacji społecznych. Na początku września 2015 r. projekt dokumentu został poddany ocenie przez kierownictwo i pracowników Urzędu, odpowiedzialnych za realizację niniejszego projektu. Ponadto zaplanowane zostało otwarte spotkanie poświęcone prezentacji i konsultacji opracowanego projektu Strategii. Dodatkowo projekt Strategii poddany został konsultacjom na zebraniach sołeckich. Na podstawie zgłaszanych uwag nastąpiło wprowadzenie koniecznych modyfikacji i poprawek w treści dokumentów oraz przygotowanie i przekazanie ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015-2022 do przyjęcia uchwałą Rady Gminy Nowe Ostrowy.

³ Zarys metodyki opracowania programów strategicznych. Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, Warszawa, październik 2004

1.2 Konsultacje społeczne

„Strategia Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 – 2022” zaprojektowana została w partnerstwie z różnymi przedstawicielami życia gospodarczego i społecznego gminy. Taka polityka miała na celu:

- Wypracowanie kierunków działań odpowiadających oczekiwaniom lokalnej społeczności,
- Zapobieżenie sytuacji, w której strategia działa jako „dokument władzy lokalnej”,
- Uświadomienie uczestników, iż strategia jest podstawą koordynacji działań różnych podmiotów tak, aby nawzajem się uzupełniały i zapewniały efekt synergii.

Prace nad dokumentem prowadzone były z przekonaniem, aby mieszkańcy mogli identyfikować się ze strategią musi ona obejmować wspólną wizję dotyczącą kierunków i form rozwoju społeczności lokalnej. W związku z tym proces tworzenia strategii skupiony był na opracowaniu systemu, w którym mieszkańcy, instytucje i podmioty władzy podejmują wspólne działania na rzecz rozwoju gminy w układzie władza – społeczność lokalna. Jest to o tyle ważne, że zakres strategii nie powinien skupiać się jedynie na tych obszarach, które ustawowo leżą w kompetencjach gminy, ale winien obejmować również zagadnienia rozwoju w ujęciu całościowym (obszar i zamieszkująca go ludność).

W procesie budowania strategii dla Gminy Nowe uczestniczyli przedstawiciele różnych podmiotów, w tym:

- Przedstawiciele władz gminy;
- Pracownicy Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych gminy;
- Przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- Przedstawiciele przedsiębiorców;
- Lokalni liderzy;

Tabela harmonogram konsultacji społecznych

Termin i miejsce spotkania konsultacyjnego	Rodzaj i opis konsultacji społecznych
17.04.2015 r.	I Konsultacje społeczne w formie warsztatów szkoleniowych zorganizowanych w celu identyfikacji i hierarchizacji obszarów problemowych występujących na terenie Gminy oraz poznania potencjału gminy w układzie

	SWOT (silne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia).
Od 02 lipca do 31.08.2015	II Konsultacje społeczne w formie ankiety oceniającej warunki życia w Gminie, identyfikującej i hierarchizujące obszary problemowe oraz określające priorytety inwestycyjne
Wrzesień 2015 r.	III Konsultacje społeczne projektu Strategii na zebraniach sołeckich oraz spotkaniu Zespołu Konsultacyjnego ds. Strategii Rozwoju

2. Krajowe i regionalne dokumenty strategiczne

2.1 Krajowe dokumenty strategiczne

Proces tworzenia lokalnych dokumentów planistycznych, w szczególności Strategii Rozwoju powinien brać pod uwagę zmiany w aktach prawnych regulujących wytyczne prowadzenia polityki rozwoju na wyższych szczeblach, począwszy od dokumentów na szczeblu Unii Europejskiej, aż do wojewódzkiej bądź subregionalnej strategii rozwoju. Tak ujęta spójność w wymiarze wertykalnym umożliwia wzmacniać efekty rozwojowe poprzez jednoznaczne zdefiniowanie kluczowych kierunków interwencji. Jednocześnie powoduje koncentrację środków publicznych na jasno określonych celach rozwojowych.

Układ zależności oraz hierarchia europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „EUROPA 2020”
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030 – trzecia fala nowoczesności”
Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	8 strategii branżowych: • Rozwoju transportu • Bezpieczeństwa narodowego RP • Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko • Rozwoju kapitału społecznego • Innowacyjności i efektywności gospodarki • Zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa • Rozwoju zasobów ludzkich • Sprawne państwo	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego „Łódzkie 2020”		

Źródło: opracowanie własne

Powyższy schemat prezentuje aktualny system prowadzenia polityki rozwoju, opierający się na hierarchicznym układzie dokumentów strategicznych, wzajemnie ze sobą zharmonizowanych i powiązanych. Zawiera on wytyczne płynące ze strategii Europa 2020, Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju oraz 9 strategii zintegrowanych, obejmujących 8 strategii branżowych i Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). W tak pojmowany system wpisuje się Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego „Łódzkie 2020”, stanowiąca z kolei podstawę dla projektowania lokalnych dokumentów strategicznych. W procesie lokalnego planowania strategicznego należy jednak pamiętać, aby zachować spójność i relacyjne powiązanie z systemem nadrzędnych dokumentów strategicznych.

Z punktu widzenia lokalnej polityki rozwoju priorytetowe miejsce zajmuje dokument Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie. Zgodnie z ujętym w nim, nowym paradygmatem rozwoju regionalnego, do procesu planowania strategicznego powinno włączyć się następujące wytyczne:

- wykorzystywanie zasobów endogenicznych regionów (uniezależnianie się od transferów zewnętrznych),
- tworzenie polityk wieloletnich i zdecentralizowanych w przeciwieństwie do dotychczasowych dotacji jednorazowo przeznaczanych na działania krótkoterminowe,

- finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych (jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i powodują jego dyfuzję),
- wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne,
- zróżnicowane podejście do różnych typów regionów – wykorzystywanie specjalizacji regionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Wytyczne te zostały sformułowane przede wszystkim w celu wzmocnienia procesu programowania polityki rozwoju na szczeblu wojewódzkim. Jednak myśl zawarta w powyższych uwagach może stanowić ważną wskazówkę podczas programowania polityki rozwoju na szczeblu powiatowym i gminnym. Ponadto zgodnie z rekomendacjami KSRR, w procesie zarządzania strategiami rozwoju postuluje się tworzenie i utrwalanie szerokich partnerstw między instytucjami publicznymi i społeczeństwem obywatelskim tak, by zapewnić skuteczny i wielopoziomowy system zarządzania polityką rozwoju.

2.2 Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego „Łódzkie 2020”

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego „Łódzkie 2020” (SRWŁ). SRWŁ, jako kluczowy instrument planistyczny polityki rozwoju prowadzonej na szczeblu regionalnym określa cele, priorytety oraz wyznacza podporządkowany im zakres działań.

W katalogu głównych wyzwań rozwojowych województwa łódzkiego znajduje się: restrukturyzacja technologiczna gospodarki, kreatywny kapitał ludzki, konkurencyjność łódzkich uczelni, rozwój głównych ośrodków miejskich i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, sprawne powiązania transportowe, dostęp do dobrej jakości usług publicznych, zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego, rozwój kapitału społecznego i wzmacnianie tożsamości regionalnej oraz ochrona zasobów przyrodniczych. Polityka rozwoju województwa łódzkiego będzie realizowana w dwóch płaszczyznach: horyzontalnej, odnoszącej się do obszaru całego województwa oraz terytorialno-funkcjonalnej, odnoszącej się do obszarów miejskich, wiejskich i funkcjonalnych. Wymiar podstawowy stanowić ma polityka horyzontalna prowadzona w oparciu o trzy filary pozwalające na zrównoważony rozwój regionu łódzkiego:

- filar gospodarczy – na który ma składać się: zaawansowana gospodarka wiedzy i innowacji (działania skierowane na rozwój nowoczesnych technologii na rzecz inteligentnych specjalizacji regionalnych oraz rozwój nowoczesnej gospodarki energetycznej), nowoczesny kapitał ludzki i rynek pracy (kształtowanie i rozwój kadr dla gospodarki innowacyjnej oraz aktywnych postaw na rynku pracy), zintegrowane środowisko przedsiębiorczości dla rozwoju gospodarki (kształtowanie innowacyjnego środowiska przedsiębiorczości i powiązań sieciowych oraz rozwój MŚP i sektora rolnego),
- społeczny – w oparciu o wysoki poziom kapitału społecznego i silne społeczeństwo obywatelskie (rozwój społeczności lokalnych, wzmacnianie tożsamości regionalnej), wysoki standard i dostęp do usług publicznych (rozwój usług i poprawa dostępu do sektora edukacji, rozwój usług i poprawa dostępu do sektora ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej, rozwój usług i poprawa dostępu do sektora kultury, sportu, turystyki i rekreacji, rozwój cyfryzacji i usług cyfrowych w sektorze publicznym), reintegrację społeczną grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (przeciwdziałanie ubóstwu ekonomicznemu, reintegracja zawodowa oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniom społecznym);
- przestrzenny – zapewnić ma go wysoka jakość i dostępność infrastruktury transportowej i technicznej (poprzez wzmocnienie i rozwój systemów transportowych i teleinformatycznych oraz systemów infrastruktury technicznej), wysoka jakość środowiska przyrodniczego (ochrona i kształtowanie powiązań przyrodniczo-krajobrazowych oraz przeciwdziałanie i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych i antropogenicznych), zrównoważony system osadniczy (wzmacnianie systemu powiązań funkcjonalnych oraz wspieranie procesów rewitalizacji i poprawa ładu przestrzennego).

Polityka terytorialno-funkcjonalna jako uzupełnienie polityki horyzontalnej regionu łódzkiego realizowana ma być na obszarach miejskich, wiejskich oraz na obszarach funkcjonalnych. Łódź i miasta liczące powyżej 20 tys. Mieszkańców (obszary strategicznej interwencji wynikające z założeń polityki państwa) mają być biegunami wzrostu gospodarki opartej na wiedzy wykorzystującymi potencjał akademicki i naukowo-badawczy. Miasta małe i średnie stanowiąc będą z kolei tworzyć lokalne centra rozwoju dla obszarów wiejskich. Działania mają na celu wykreowanie obszarów miejskich zapewniających mieszkańcom wysoki poziom życia, wykorzystujące przewagi konkurencyjne do dynamicznego wzrostu gospodarczego oraz adaptujące się do zmian demograficznych. Podniesienie poziomu cywilizacyjnego obszarów wiejskich będzie realizowane poprzez wzmocnienie potencjałów rozwojowych ośrodków gminnych, poprawę dostępu do usług publicznych, poprawę jakości kapitału ludzkiego i społecznego, ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej i infrastrukturalnej.

Założono ponadto rozwój innowacyjnego rolnictwa oraz kształtowanie pozarolniczych form działalności gospodarczej.

Istotę Strategii Rozwoju Województwa łódzkiego przedstawia poniższy schemat:

2.3 Strategia Rozwoju Powiatu Kutnowskiego

Kolejnym ważnym dokumentem operacyjnym wyższego rzędu, określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu lokalnym jest Strategia Rozwoju Powiatu Kutnowskiego na lata 2015 – 2020. Jest to strategia zintegrowana, obejmująca różne wymiary rozwoju lokalnego, w tym przede wszystkim rozwój gospodarczy, społeczny, przestrzenny, ekologiczny, kulturalny. Jest to koncepcja tworząca i rozwijająca korzystne powiązania pomiędzy różnymi sferami rozwoju lokalnego, zwracająca uwagę na współzależne wykorzystywanie potencjałów o różnym charakterze. Jest to również strategia zrównoważonego rozwoju, kładąca istotny nacisk na zachowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego powiatu oraz respektująca system wartości i tradycji społeczności lokalnej. Misją powiatu kutnowskiego jest świadczenie usług publicznych i prowadzenie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, czyli oferowanie atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy, edukacji, wypoczynku, przedsiębiorczości i inwestowania w przyjaznym środowisku.

Struktura SRPK obejmuje 6 głównych priorytetów polityki rozwoju powiatu, a także kierunki i sposoby działania w ramach tych priorytetów. Dla każdego z priorytetów interwencji sformułowano cele strategiczne, stanowiące opis pożądanego kierunku zmian i działań w perspektywie do 2020 roku oraz umożliwiające osiągnięcie założonej misji. Strukturę Strategii Rozwoju Powiatu Kutnowskiego prezentuje poniższy schemat.

PRIORYTET I. INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA	PRIORYTET II. EDUKACJA I KULTURA	PRIORYTET III. OPIKA ZDROWOTNA	PRIORYTET IV. POMOC SPOŁECZNA	PRIORYTET V. GOSPODARKA	PRIORYTET VI. PROMOCJA POWIATU
Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności komunikacyjnej Powiatu Kutnowskiego.	Cel strategiczny 1. Zapewnienie wysokiej jakości bazy oświatowej i sportowej zarządzanej przez Powiat Kutnowski.	Cel strategiczny 1. Zapewnienie wysokiej jakości usług w zakresie opieki zdrowotnej w Powiecie Kutnowskim.	Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia osób zagrożonych z różnych przyczyn wykluczeniem społecznym.	Cel strategiczny 1. Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju gospodarczego Powiatu Kutnowskiego.	Cel strategiczny 1. Stworzenie systemu promocji Powiatu Kutnowskiego
Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska na terenie Powiatu Kutnowskiego.	Cel strategiczny 2. Dostosowanie kierunków i form kształcenia na terenie Powiatu Kutnowskiego do potrzeb rynku pracy.	-	Cel strategiczny 2. Wzrost poziomu zatrudnienia oraz łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Powiatu Kutnowskiego.	-	-
Cel strategiczny 3 Edukacja ekologiczna mieszkańców Powiatu Kutnowskiego	Cel strategiczny 3. Zapewnienie wysokiej jakości oferty kulturalnej na terenie Powiatu Kutnowskiego.	-	-	-	-
	Cel strategiczny 4. Zbudowanie zintegrowanego systemu współpracy instytucji kultury, organizacji pozarządowych, placówek szkolnych, placówek edukacji pozaszkolnej, uczelni wyższych w powiecie kutnowskim w celu poszerzenia oferty kulturalnej	-	-	-	-

3. Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Nowe Ostrowy

3.1 Ogólna charakterystyka gminy

3.1.1. Położenie i podział administracyjny gminy

Gmina Nowe Ostrowy to gmina wiejska położona jest w północno - zachodniej części powiatu kutnowskiego należącego do województwa łódzkiego, na granicy Mazowsza i Kujaw. Siedzibą gminy są Nowe Ostrowy.

Powiat kutnowski z podziałem na gminy

Gmina Nowe Ostrowy graniczy z gminami:

- od północy z gminą Lubień Kujawski (woj. kujawsko-pomorskie) – gmina miejsko-wiejska, obszar 150,21 km², ludność 7506,
- od północnego - wschodu z gminą Łanięta – gmina wiejska, obszar 54,76 km², ludność 2507. Od wschodu gmina Nowe Ostrowy sąsiaduje też z gminą Strzelce, ale nie graniczy z nią bezpośrednio),
- od południa z gminą Kutno - gmina wiejska – obszar 122,31 km², ludność 8698 oraz gminą Krośnice (gmina miejsko-wiejska, obszar 94,71 km², ludność 8763
- od zachodu z gminą Dąbrowice (gmina wiejska – obszar 46,15 km², ludność 1952

Mapa województwa łódzkiego z podziałem na powiaty.

Gmina położona jest w odległości 16 km od miasta Kutna – siedziby władz powiatu kutnowskiego. Gmina leży w centrum Polski, 6 km od skrzyżowania w sąsiedniej Gminie Krośniewice głównych dróg krajowych Warszawa - Poznań (droga krajowa nr 92) i Gdańsk – Łódź – Katowice (droga krajowa nr 91). Droga krajowa nr 91 przebiega przez zachodnią część gminy. Wjazd na autostradę A1 znajduje się w odległości 23 km na północ (węzeł Kowal) oraz 23 km na wschód (węzeł Sójki). Gmina jest również położona dogodnie względem autostrady A2, ponieważ najbliższy węzeł znajduje się w miejscowości Wartkowice 43 km w kierunku południowo – zachodnim. Nieodległe są również węzły Dąbie (45 km na południowy-zachód) oraz Emilia (50 km na południe). Bliskość położenia Gminy Nowe Ostrowy wspomnianych autostrad A1 i A2 może stanowić potencjalny atut rozwojowy gminy. Przez południowo-wschodnią część gminy przebiega ponadto droga wojewódzka nr 581 relacji Gostynin – Krośniewice. Z pozostałymi sąsiednimi miejscowościami gmina połączona jest przez drogi powiatowe oraz gminne.

Przez teren gminy przebiega ponadto zelektryfikowana linia kolejowa w kierunku Północ – Południe, relacji Łódź – Zgierz – Łęczyca – Kutno – Toruń – Bydgoszcz. Istniejąca na tej linii stacja kolejowa Ostrowy, łączy gminę Nowe Ostrowy z ważnym węzłem komunikacyjnym w Kutnie i daje ponadto dostęp do szlaku kolejowego Wschód – Zachód.

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina Nowe Ostrowy położona jest na terenie Wysoczyzny Kłódawskiej blisko pogranicza z Równiną Kutnowską i Pojezierzem Kujawskim. Rzeźba terenu jest mało zróżnicowana. Urozmaicenie w płaskim krajobrazie stanowią doliny rzeki Ochni, przepływającej przez centralną część gminy: z północnego-zachodu na południowy-wschód i jej

lewego dopływu Lubieńki. Ochnia, wraz ze swoimi dopływami, łączy się przez rzekę Bzurę z Wisłą, której dolina stanowi krajowy korytarz ekologiczny mający znaczenie międzynarodowe.

Gmina Nowe Ostrowy leży w sferze oddziaływania aglomeracji łódzkiej oraz miast Kutno i Włocławek. Położenie w strefie oddziaływań Włocławka, Łodzi i Kutna jest dla gminy Nowe Ostrowy ważnym kontekstem odniesienia. Jednym z kluczowych czynników zewnętrznych warunkujących rozwój lokalny jest bowiem oddziaływanie, swoiste „promieniowanie” czynników prorozwojowych z istotnych ośrodków miejskich na otaczające je tereny. Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych gmin zmienia się z czasem i jest wypadkową oddziaływania na rynek wielu czynników lokalnych, poczynając od obiektywnych, geograficznych, a skończywszy na jakości zarządzania lokalnego i wizerunku danego ośrodka.

Obszar gminy Nowe Ostrowy zajmuje powierzchnię 7156 ha (71,56 km²), co stanowi 8,1 % powierzchni powiatu kutnowskiego. Gmina charakteryzuje się bardzo dobrymi warunkami glebowo rolniczymi i dominacją gleb o wysokich i średnich wartościach bonitacyjnych, które stanowią podstawę dla rozwoju intensywnej produkcji rolniczej, jak dotąd niedostatecznie wykorzystane.

Administracyjnie w skład gminy wchodzi 16 sołectw, w granicach których znajdują się 23 wsie: Bzówki, Grochów (wsie: Grochów, Grochówek, Kały, Kały Towarzystwo), Grodno (wsie Grodno, Nowe Grodno), Imielno, Imielinek, Kołomia, Lipiny, Mikształ, Niechcianów, Nowe Ostrowy, Ostrowy (wieś Ostrowy, osada Ostrowy-Cukrownia), Perna, Rdutów (wsie Rdutów i Błota, Wola Pierowa, Wołodrza (wsie Wołodrza i Perna), Zieleniec.

3.1.2 Rys historyczny

Najwcześniejsze ślady osadnictwa na terenie gminy Nowe Ostrowy pochodzą z paleolitu (starszej epoki kamienia). Znaleźiska archeologiczne wskazują na ciągłość utrzymywania się różnych form osadnictwa do czasów nowożytnych. Osadnictwo powodowało stopniowe karczowanie intensywnie zalesionych terenów gminy. Pierwsze osady rozwijały się w pobliżu krawędzi doliny Ochni.

Zasiedlanie ziem przez Słowian w końcu VI wieku spowodowało wytworzenie na terenach gminy wspólnoty plemiennej z głównym ośrodkiem w Łęczycy. Osadnictwo wczesnośredniowieczne z X - XIII wieku koncentrowało się w miejscowościach: Imielno, Imielinek, Niechcianów, Grodno, oraz Mikształ, Grochów, Wołodrza i Nowe Ostrowy. Układy zabudowy powstałe we wczesnym średniowieczu i średniowieczu to owalnica i ulicówki.

Wiek XV, niosący nowe podziały administracyjne, usytuował obecne tereny gminy w granicach trzech powiatów: łęczyckiego (w największej części), gostynińskiego i kowalskiego oraz trzech województw. Administracja kościelna rozwinęła się w XIV - XVI wieku. Powstały parafie w:

Dąbrowicach, Grochowie, Imielnie, Krośniewicach i Lubieniu Kujawskim, podległe archidiakonatowi łęczyckiemu i diecezji gnieźnieńskiej.

Wiek XVII i wiek XVIII przyniosły zwiększenie osadnictwa na terenie gminy, ze szczególnym nasileniem w miejscowościach: Imielno, Imielinek, Grodno, Wołodrza i Wola Pierowa. Dominowały drobne i średnie własności szlacheckie oraz folwarki, ulokowane na najlepszych glebach. Brak spławnych rzek na obecnym obszarze gminy wymusił transport produktów rolnych drogą lądową. Do najważniejszych dróg należały: szlak łączący Łęczycę z Kujawami i Pomorzem Gdańskim oraz szlak łączący Łęczycę z Mazowszem. W miejscowości Ostrowy znajdowała się komora celna.

W XVII wieku nastąpiło osłabienie gospodarcze spowodowane głównie wojnami i przemarszami wojsk, jak również z powszechnym zbiegostwem chłopów obciążanych pańszczyzną. Opuszczone gospodarstwa włączane były do folwarków szlacheckich.

Ożywienie gospodarcze z połowy XVIII w. przerwał okres rozbiorów rozpoczęty w 1772 r. Obecny teren gminy znalazł się w granicach państwa pruskiego, a w 1807 r. - w granicach Księstwa Warszawskiego. Teren obecnej gminy Nowe Ostrowy nie stanowił zwartego administracyjnie obszaru. Podział na województwa sprzed rozbiorów przywrócono wraz z powstaniem Królestwa Polskiego w 1815 r.. Utrzymany został podział na gminy, których wójtami byli dziedzice wsi.

W XIX wieku teren obecnej gminy Nowe Ostrowy nie stanowił zwartego administracyjnie obszaru. Nastąpił wtedy stopniowy rozwój kapitalistycznych form produkcji w rodzącym się przemyśle cukrowniczym i gorzelniczym. Powstanie aglomeracji łódzkiej spowodowało odpływanie siły roboczej z terenów wiejskich. Wykształcił się rynek zbytu pochłaniający nadwyżki produkcji rolnej na terenie gminy. Sytuacja sprzyjała unowocześnianiu gospodarki rolnej, powstawały cegielnia, młyny, zakłady produkcji przemysłu rolniczego oraz fabryka tytoniu.

Koncentracja przemysłu cukrowniczego w rejonie miała znaczący wpływ na rozwój gminy. Lokalizacja cukrowni w miejscowości Ostrowy przyczyniła się do rozwoju zainwestowania, budownictwa mieszkaniowego (również wielorodzinnego), infrastruktury oraz upowszechnieniu plantacji buraka cukrowego na terenie gminy. Po budowie linii kolei żelaznej warszawsko - bydgoskiej w 1862 r. oraz przebudowie cukrowni kształtują się również tereny składowo - magazynowe w okolicach dworca kolejowego. Zostaje również utworzone nowe osiedle - Nowe Ostrowy. W połowie XIX wieku zaszły znaczne zmiany: uwłaszczenie chłopów oraz reforma rolna po powstaniu styczniowym. Reforma zniósła zależność chłopów od właścicieli folwarków, a także umożliwiła zajęcie stanowiska wójta.

W 1866 r. Królestwo Polskie będące integralną częścią Imperium Carskiego przeszło radykalną reformę administracji państwowej i zmiany terytorialne mające na celu całkowitą

unifikację z Imperium. Na początku XX wieku pogorszyły się nastroje wokół cukrowni w Ostrowach oraz w niektórych majątkach ziemskich. Miało miejsce wiele wystąpień o charakterze ekonomiczno - społecznym.

W czasie I wojny światowej tereny gminy znalazł się w niemieckiej strefie okupacyjnej. Po odzyskaniu niepodległości i przez okres międzywojenny miały miejsce liczne przekształcenia administracyjne a także intensywna parcelacja majątków ziemskich. W 1933 r. teren gminy Nowe Ostrowy nosił nazwę "Gmina Błonie", a siedziba organów mieściła się w Ostrowach. W okresie międzywojennym cukrownia "Ostrowy" zatrudniała niemal 1000 osób z okolicznych miejscowości. W tym czasie wybudowana została kolej wąskotorowa łącząca obszar gminy z sąsiednimi powiatami.

Wybuch II wojny światowej spowodował włączenie terenu gminy do III Rzeszy. Majątki ziemskie i zakłady przemysłowe zostały przejęte przez Niemców. Rozpoczęły się przesiedlenia i roboty przymusowe na terenie III Rzeszy. Po styczniu 1945 r. utrzymane zostały podziały sprzed 1939 r. W 1950 r. zmieniono nazwę gminy z Błonie na Nowe Ostrowy.

W 1973 r. w wyniku decyzji w sprawie utworzenia gminy wiejskiej jako najniższej jednostki organizacyjnej administracji państwowej w województwie, została utworzona gmina Nowe Ostrowy. W wyniku wprowadzenia ustawy w 1990 r. o samorządzie terytorialnym zostały utworzone niezależne od administracji państwowej organa lokalnej wspólnoty samorządowej. Od 1999 r. gmina Nowe Ostrowy jest częścią powiatu kutnowskiego oraz województwa łódzkiego.

3.1.3 Walory przyrodniczo-krajobrazowe, obszary i obiekty prawnie chronione

Pomnik przyrody

Lp.	Gatunek i obwód pnia (cm)	Lokalizacja obiektu
1.	Dąb szypułkowy - 435 cm	Grochów dz. nr 34 park
2.	Lipa drobnolistna - 450 cm	Mikształ dz. nr 43, 44 teren dawnego majątku
3.	Topola niekłańska - 500 cm	Mikształ dz. nr 43, 44 teren dawnego majątku
4.	Dąb szypułkowy - 546 cm	Ostrowy dz. nr 262park
5.	Dąb szypułkowy - 435 cm	Ostrowy dz. nr 263park
6.	Dąb szypułkowy - 388 cm	Ostrowy dz. nr 264park
7.	Dąb szypułkowy - 380 cm	Ostrowy dz. nr 265park
8.	Topola biała - 527 cm	Nowe Ostrowy dz. nr 95 przy ulicy obok dworca PKP

9. Topola biała - 554 cm

Nowe Ostrowy dz. nr 95
przy ulicy obok dworca
PKP

Rezerваты przyrody

Na terenie Gminy znajdują się 4 rezerваты przyrody:

"Dąbrowa Świetlista" - rezerwat leśny na terenie Leśnictwa Perna o powierzchni 40,13 ha. Stan prawny dla tego obszaru wynika z Zarządzenia Nr 23/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dąbrowa Świetlista” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 89, poz. 706), które było poprzedzone Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 25 czerwca 1990 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 31, poz. 248 z 1990 r.). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnego zespołu świetlistej dąbrowy z bogatą florą. Plan ochrony ustanowiony dla rezerwatu przyrody Dąbrowa Świetlista Zarządzeniem Nr 32/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 26 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 3526 z dnia 5 lipca 2013 r.) uwzględnia także plan zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000: projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dąbrowa Świetlista w Pernie, który znajduje się w granicach rezerwatu przyrody..

"Ostrowy" - rezerwat leśny na terenie Leśnictwa Ostrowy o powierzchni 13,04 ha. Stan prawny dla tego obszaru wynika z Rozporządzenia Nr 14/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 17 kwietnia 2007 r w sprawie rezerwatu przyrody „Ostrowy”: (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 121, poz. 1080), które było poprzedzone Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 listopada 1969 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 50, poz. 388). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu wielogatunkowego lasu liściastego o charakterze naturalnym. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Ostrowy ustanowiono Zarządzeniem Nr 34/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 26 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 3551 z dnia 8 lipca 2013 r.).

"Ostrowy Bażantarnia" – rezerwat leśny na terenie Leśnictwa Ostrowy o powierzchni 27,24 ha. Stan prawny dla tego obszaru wynika z Rozporządzenia Nr 19/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 17 kwietnia 2007 r w sprawie rezerwatu przyrody „Ostrowy Bażantarnia”: (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 121, poz. 1085), które było poprzedzone Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 26 marca 1975 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 11, poz. 64 z 1975 r.). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu wielogatunkowego lasu liściastego o charakterze naturalnym. Plan ochrony dla rezerwatu

przyrody Ostrowy Bażantarnia ustanowiono Zarządzeniem Nr 35/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 26 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 3552 z dnia 8 lipca 2013 r.).

"Perna" - rezerwat leśny na terenie Leśnictwa Perna o powierzchni 15,27 ha. Stan prawny dla tego obszaru wynika z Zarządzenia Nr 13/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 11 lutego 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Perna”(Dz.Urz. Woj. Łódzkiego Nr 70, poz. 554), które było poprzedzone Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 26 marca 1975 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 11, poz.64 z 1975 r.). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie lasu liściastego o cechach naturalnego zespołu grądu, z bogatą florą i dużym zróżnicowaniem drzewostanu. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody Perna ustanowiono Zarządzeniem Nr 36/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 26 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 3553 z dnia 8 lipca 2013 r.).

Obszary Natura 2000

Na terenie Gminy znajduje się projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Dąbrowa Świetlista w Pernie (kod obszaru: PLH100002) o powierzchni 40,1 ha. Obszar ten został zatwierdzony na podstawie Decyzji Wykonawczej Komisji Europejskiej z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia piątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2011)8278) (2012/14/UE) opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 13 stycznia 2012 r. (Dz.U.UE L 11/55 z dnia 13 stycznia 2012 r.).

Obszar stanowi wyspę leśną w stepowiejącym, bezleśnym krajobrazie Równiny Kutnowskiej. Jest to fragment lasu ze 100 – letnim drzewostanem dębowym, porastający stok płaskiego pagórka żwirowego, położonego na terenie moreny dennej. W otoczeniu dominują pola uprawne. Jest to dobrze wykształcony i zachowany płat świetlistej dąbrowy, z pełną liczbą gatunków charakterystycznych: gatunki roślin naczyniowych chronione prawnie. Zagrożeniem dla obszaru jest sukcesja naturalna w kierunku grądu.

Parki

Na terenie gminy znajdują się trzy parki wpisane do rejestru zabytków:

- Park w Grochowie (nr rej. 527) - zespół obejmuje rozległy park wraz z pałacem i towarzyszącymi budynkami. Park został założony w II połowie XIX wieku;
- Park w Imielnie (nr rej. 479) - część zespołu dworskiego z połowy XIX wieku;
- Park w Kołomii (nr rej. 659) - część zespołu dworskiego z I połowy XIX wieku;

Na terenie gminy znajdują się również cztery inne parki wiejskie, stanowiące pozostałość po dawnych zespołach podworskich. Są to:

- Park wiejski w Mikształu,
- Park wiejski w Ostrowach-Cukrowni,
- Park wiejski w Woli Pierowej,
- Park wiejski w Zieleńcu.

Trzy parki spośród wymienionych powyżej wpisane są do gminnej ewidencji zabytków. Są to parki w Mikształu, Ostrowach-Cukrowni i Woli Pierowej.

Obszary przewidziane do ochrony

Znaczna część Gminy wchodzi w skład projektowanego obszaru chronionego krajobrazu (OChK) „Ochni – Głogowianki”, obejmującego swoim zasięgiem tereny doliny rzeki Ochni w centralnej części Gminy oraz rzeki Lubieńki. Obszar Chronionego Krajobrazu „Ochni – Głogowianki” łączy OChK „Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej” z OChK „Gostynińsko – Gąbińskim”.

3.2 Obszar społeczny

3.2.1 Demografia

Dane demograficzne dotyczące populacji mieszkańców gminy Nowe Ostrowy ujawniają wiele informacji, które niezbędne są do zdiagnozowania problemów.

Tabela 1. Stan ludności na dzień 31 XII wg stałego miejsca zameldowania ogółem

Rok	Wartość	J.m.
2008	3807	osoba
2009	3781	osoba
2010	3730	osoba
2011	3716	osoba
2012	3626	osoba
2013	3635	Osoba
2014	3606	Osoba

Źródło: GUS

Według danych z GUS na koniec roku 2014 roku gminę Nowe Ostrowy zamieszkiwało 3606 osób, w tym 1752 mężczyzn i 1854 kobiet, przy czym mężczyźni stanowią 48,6 % liczby mieszkańców, a kobiety 51,4 %. Tabela nr 1 przedstawia także spadek liczby ludności w gminie. W porównaniu do roku 2008 liczba ludności spadła o 201 osób. Sytuacja ta niesie za sobą bardzo poważne konsekwencje w postaci wyludniania się gminy. Wyludnianie to nie jest spowodowane złą polityką rozwojową gminy, lecz negatywnymi przemianami społecznymi w Polsce, marginalizacją terenów wiejskich, niewielką opłacalnością rolnictwa, wysokim bezrobociem w gminie oraz powiecie kutnowskim, a także będącej tego efektem procesem migracji i emigracji zarobkowej.

W gminie Nowe Ostrowy obserwuje się również **ujemny przyrost naturalny**. Ujemny przyrost naturalny spowodowany jest przede wszystkim malejącą liczbą urodzeń oraz przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów.

Urodzenia żywe w Gminie Nowe Ostrowy w latach						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
33	44	39	42	27	31	18

Źródło: GUS

Ruch naturalny (różnica między liczbą urodzin a zgonami w latach						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
-24	-8	-28	-17	-34	-9	-26

Źródło: GUS

Niski przyrost naturalny nie jest jednak cechą wyróżniającą gminę Nowe Ostrowy na tle kraju. Polki decydują się na macierzyństwo coraz później, najczęściej pomiędzy 25 a 29 rokiem życia (na początku lat 90 - między 20 a 24). Im są bardziej wykształcone, tym częściej odkładają macierzyństwo bliżej trzydziestych urodzin. Wzrasta też liczba kobiet, które w ogóle nie wychodzą za mąż. Najpopularniejszym modelem rodziny w ostatnich latach był model 2+2, jednak obecnie coraz częściej pary decydują się na jedno dziecko. Inne małżeństwa nie decydują się na posiadanie potomstwa, głównie z powodu braku środków finansowych. Bezrobocie, ubóstwo powodują, że młodzi ludzie rzadziej niż w poprzednim dziesięcioleciu decydują się na zawieranie małżeństw i posiadanie dzieci.

Analizując strukturę wieku ludności gminy Nowe Ostrowy, wyróżniono jej trzy podstawowe kategorie, istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

1. ludność w wieku przedprodukcyjnym tj. w wieku 0 - 17 lat,
2. ludność w wieku produkcyjnym, w tym:
 - * kobiety 18 - 59 lat,
 - * mężczyźni 18 - 64 lata,
3. ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym:
 - * kobiety 60 lat i więcej,
 - * mężczyźni 65 lat i więcej.

Liczba ludności z punktu widzenia rynku pracy i struktury wieku w Gminie Nowe Ostrowy

Ludność	Mężczyźni		Kobiety		Ogółem	
Lata	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	360	329	347	321	707	650
Ludność w wieku produkcyjnym	1240	1053	1102	1231	2342	2284
Ludność w wieku poprodukcyjnym	198	202	500	499	698	701

Źródło: GUS

W gminie Nowe Ostrowy widoczne jest **zmniejszenie się ilości osób w wieku przedprodukcyjnym** (0-17 lat), które w przyszłości może doprowadzić do przekształceń struktur organizacyjnych szkół w gminie. Z przedstawionych danych znajdujących się w powyższej tabeli wynika, że w gminie od 2008 roku liczba dzieci i młodzieży zmniejszyła się o 57 osób. Zbyt mała liczba osób młodych to poważne problemy dla rozwoju gminy, które ujawnią się ze zdwojoną siłą za kilkanaście lat, kiedy okaże się, że nie ma kto wziąć na siebie odpowiedzialność za rozwój gminy. Brak potencjału to degradacja społeczna i gospodarcza gminy. Spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym posiada również pozytywne aspekty, które dają możliwość wykorzystania istniejącej infrastruktury i bazy dydaktycznej prowadząc do rozwoju bogatej oferty edukacyjnej zarówno dla dzieci, które wymagają dodatkowej pomocy w nauce i chcą rozwijać swoje umiejętności, jak również dla dorosłych, którzy stoją obecnie przed koniecznością udoskonalania swoich umiejętności poprzez kształcenie ustawiczne i szkolenia. Sytuacja taka może stać się szansą dla systemu edukacji, gdyż łatwiej będzie podołać obowiązkowi kształcenia i opieki nad dziećmi przy mniejszej populacji.

W gminie Nowe Ostrowy widoczny jest również spadek ilości osób w **kategorii osób w wieku produkcyjnym**. Z tabeli wynika, że liczba tych osób w 2013 roku w porównaniu do 2008 roku spadła o 58 i wynosi 2284 osób, co stanowi 62,8 % wszystkich mieszkańców.

Bardzo ważnym zjawiskiem, które stawia wyzwania w zakresie polityki społecznej, jest również **wzrost przeciętnej długości życia** – do 81 dla kobiet i 72,7 dla mężczyzn (dane GUS z 2012r.). To generalnie korzystne zjawisko będzie miało niewątpliwy wpływ na wydatki społeczne. Stawia ono nowe wyzwania dla obszarów polityki społecznej, które powinny z większą troską zająć się problemem społecznego funkcjonowania seniorów.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w kraju rośnie sukcesywnie od początku lat 90-tych. Natomiast w gminie Nowe Ostrowy w 2013 roku w porównaniu do 2008 roku odnotowano minimalny przyrost ilości osób w tej grupie wiekowej o 3 osoby. Jednak wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie sukcesywnie przyrastać. Przyrost ten będzie powodował silną presję na system emerytalny (zapewnienie emerytur dla coraz liczniejszej populacji osób, które zakończyły aktywność zawodową) oraz na system opieki zdrowotnej (zapewnienie specjalistycznej opieki ludziom w podeszłym wieku przez geriatrów, gerontologów oraz poprzez rozwój usług opiekuńczych). Dlatego też jeden z obszarów zainteresowań gminy powinien dotyczyć **wspierania aktywnej starości** i wspomagania w tym zakresie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych w Gminie Nowe Ostrowy można zaliczyć samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Wszystkie te problemy wskazują na marginalizację osób starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekraczania przez nie granicy wieku emerytalnego.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowe Ostrowy oraz strategia ich rozwiązywania jest przedmiotem innego gminnego dokumentu o charakterze strategicznym tj. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020.

Rozmieszczenie mieszkańców na terenie gminy jest równomierne, z wyjątkiem kilku sołectw znajdujących się na obrzeżach gminy, jak np. Błota, Kały, Kały-Towarzystwo, Nowa Wieś. Największą miejscowością są Ostrowy-Cukrownia, dużą liczbą mieszkańców wyróżniają się również Nowe Ostrowy, Ostrowy, Bzówki, Wola Pierowa, Wołodrza, Grodno, Grochów, Imielno i Mikształ.

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Nowe Ostrowy

Ludność w wieku	Lata						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	60,00	60,00	59,1	60,3	58,6	59,2	58,9
Poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	98,7	95,7	93,7	95,5	104,7	107,8	116,6
Poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	29,8	29,3	28,6	29,5	30,0	30,7	31,7

3.2.2. Bezrobocie

Według stanu na dzień 31.12.2014 w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie pozostawało 6861 bezrobotnych, w tym z terenu Gminy Nowe Ostrowy 298 (156 kobiet i 142 mężczyzn). W porównaniu do stanu z 31.12.2013 odnotowano spadek liczby zarejestrowanych o 13,99 %, w skali Powiatu i 24,17 % w skali gminy. Stopa bezrobocia w Powiecie kutnowskim na dzień 31.12.2014 wynosiła 15,6 % i była wyższa od średniej województwa łódzkiego (11,9 %) oraz średniej krajowej (11,5 %). Gmina Nowe Ostrowy ze poziomem bezrobocia wynoszącym na dzień 31.12.2014 r. 13,2 % wypada niekorzystnie na tle średniej wojewódzkiej i krajowej, natomiast nieznacznie lepiej w porównaniu do średniej dla powiatu kutnowskiego.

Liczba osób bezrobotnych w gminie Nowe Ostrowy.

Liczba osób bezrobotnych			
Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2008	341	140	201
2009	391	179	212
2010	354	162	192
2011	372	159	213
2012	369	172	197
2013	393	184	209
2014	298	142	156

W gminie Nowe Ostrowy większość bezrobotnych to kobiety, m.in. dlatego, że należą one do grupy bardziej podatnej na bezrobocie długotrwałe. Swoją specyfikę bezrobocie kobiet zawdzięcza silnemu oddziaływaniu przesłanek natury społeczno – kulturowej, co szczególnie widoczne jest na terenach wiejskich; związanych z istnieniem zestawów ról społecznych tradycyjnie przypisywanych poszczególnym płciom. Wspomniane zestawy ról determinują sfery aktywności, w jakich określone osoby mogą się realizować bez narażania się na przejawy społecznej dezaprobaty. Patrząc z perspektywy historycznej możemy zauważyć, że ta tendencja w kierunku podziału pracy względem płci okazuje się niezmiernie trwała i – pomimo proegalitarnych działań współczesnych społeczeństw we wszystkich niemal wymiarach społecznej aktywności – nadal ma duży wpływ na dystrybucję zatrudnienia.

Charakter bezrobocia w gminie Nowe Ostrowy jest następującego rodzaju:

- bezrobocie byłych pracowników PGR oraz Cukrowni „Ostrowy”,
- bezrobocie ukryte będące efektem nadmiaru „rąk do pracy” w gospodarstwach indywidualnych,
- bezrobocie „zbędnych na wsi”, osób, które utraciły pracę w pozarolniczych działach gospodarki i powróciły na wieś,
- duży spadek popytu na siłę roboczą,
- zwiększenie wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji zawodowych pracowników,
- likwidacja zakładów pracy w miastach sąsiadujących z gminą, które zatrudniały dużą liczbę osób z terenu gminy,
- niewystarczającą dynamikę rynku pracy w procesie tworzenia nowych miejsc pracy.

Szczególnie niepokojący jest wysoki udział osób bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych. Wskazuje to istnienie w gminie grupy osób pozostających trwale bez pracy. Wobec powyższego osobom tym należy poświęcić szczególną uwagę, gdyż wraz z wydłużaniem się okresu pozostawania bez pracy, maleją szanse powrotu na rynek pracy. Ważnym zagadnieniem jest możliwość zdobycia zatrudnienia przez absolwentów.

3.2.3 Bezpieczeństwo publiczne

Kontrolę bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy sprawuje Komisariat Policji w Krośniewicach, podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Kutnie. Liczba przestępstw w gminie w ostatnich latach wzrasta, również tych z udziałem nieletnich. Jednocześnie rośnie wskaźnik

wykrywalności, zwłaszcza w przypadku przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu, drogowych, rozbojów i przestępstw gospodarczych.

Na terenie gminy Nowe Ostrowy działa również Straż Gminna. Jest to umundurowana formacja mająca na celu wykonywanie czynności administracyjno-porządkowych w zakresie ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego. Straż działa w strukturze Urzędu Gminy Nowe Ostrowy a obszarem jej działania objęta jest gmina w jej granicach administracyjnych.

Ochotnicza Straż Pożarna ma 5 jednostek na terenie gminy: w Ostrowach-Cukrowni, Imielnie, Grochowie, Woli Pierowej i Bzówkach, zrzeszających łącznie 120 członków. Ze względu na szczególne położenie przy drodze krajowej nr 91, dochodzi tutaj do wielu wypadków które wymagają interwencji Straży Pożarnej. Zwiększone jest także zagrożenie chemiczno-ekologiczne z powodu transportowania drogami krajowymi niebezpiecznych materiałów. Jednostka OSP Grochów od roku 2013 działa ponadto w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Zgodnie z porozumieniem zawartym z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Kutnie jednostka ta w ramach systemu prowadzi działania ratowniczo – gaśnicze na terenie powiatu kutnowskiego, a w szczególności walkę z pożarami, ratownictwo techniczne oraz w zakresie wynikającym z możliwości sprzętowo – technicznych walkę z innymi klęskami żywiołowymi, ratownictwo chemiczne i ekologiczne oraz ratownictwo medyczne.

3.2.4 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Opiekę zdrowotną zapewnia Niepubliczny Zakłady Opieki Zdrowotnej Ostrowy z siedzibą w Wołodrzy. Obiekt ten świadczy usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i specjalistyki (poradnia ginekologiczno-położnicza, internistyczna), stomatologii, badań diagnostycznych i profilaktycznych. Posiada pracownię USG i EKG, punkt szczepień i gabinet zabiegowy. Punkty apteczne znajdują się w Wołodrzy i Ostrowach-Cukrowni.

Celem nadrzędnym NZOZ Ostrowy jest promocja zdrowia w społeczności lokalnej poprzez coraz szerszy zakres wysokiej jakości świadczeń leczniczych i prewencyjnych. Cel ten realizowany będzie poprzez:

- zapewnienie mieszkańcom Gminy Nowe Ostrowy opieki specjalistów medycyny rodzinnej,
- reagowanie w miarę możliwości finansowych oraz lokalowych na potrzeby opieki specjalistycznej poprzez kontraktowanie konsultacji specjalistycznych na terenie NZOZ

- dążenie do zapewnienia samowystarczalności finansowej NZOZ w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia (w finansowaniu usług zdrowotnych),
- ciągłe szkolenie kadry medycznej i personelu,
- organizowanie akcji w zakresie promocji zdrowia.

Ze świadczeń zdrowotnych w postaci hospitalizacji mieszkańcy korzystają dzięki Szpitalowi Samorządowemu w Kutnie oraz SPZOZ w Łęczycy. Całodobowe dyżury pełni Podstacja Pogotowia Ratunkowego w Kutnie z siedzibą w mieście Krośniewice, dysponująca jedną karetką na obszar gminy.

Dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców, realizowane są programy kreujące politykę zdrowotną, poprawę standardu sanitarnego, poprawę jakości życia mieszkańców i propagowanie zdrowego stylu życia. Między innymi cyklicznie organizowane bezpłatne badania: mammografia, badanie słuchu i wzroku, program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz program przeciwdziałania narkomanii.

W Gminie Nowe Ostrowy zadania pomocy społecznej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowych Ostrowach. Celem działalności jest umożliwienie bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Jednocześnie w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia. GOPS zajmuje się opieką, przeciwdziałaniem bezrobociu, profilaktyką i pomocą w problemach alkoholowych. Ośrodek prowadzi ponadto szkolenia współfinansowane przez Unię Europejską.

Realizację wymienionych zadań w latach 2008 - 2014 przedstawia poniższa tabela.

Budżet na świadczenia z pomocy społecznej w gminie Nowe Ostrowy

Rok	Kwota świadczeń na zadania pomocy społecznej	Liczba świadczeniobiorców
2008	240.587	320
2009	236.791	390
2010	369.693	350

2011	352.912	370
2012	413.059	370
2013	459.329	370
2014	510.144	370

Źródło: dane z GOPS

Z powyższej tabeli wynika, że na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin objętych pomocą utrzymuje się na zbliżonym poziomie a w ostatnich trzech latach nawet na tym samym poziomie, jednak kwoty świadczeń wzrastają.

Przyczyny korzystania osób ze świadczeń z pomocy społecznej w gminie Nowe Ostrowy

Główne powody przyznawania pomocy	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Bezrobocie	28	61	105	115	116	137	165
Ubóstwo	102	35	75	85	81	52	69
Niepełnosprawność	26	43	49	65	63	38	42
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa	38	40	32	28	16	24	34

domowego							
Alkoholizm	17	23	12	18	8	15	25
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	12	9	4	2	8	7	1
Długotrwała lub ciężka choroba	78	18	22	10	8	4	5
Przemoc w rodzinie	0	0	0	6	0	4	13

Źródło: dane z GOPS

3.2.5 Edukacja i oświata

Na terenie Gminy Nowe Ostrowy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Przedszkole

Szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Mieczysławy Butler w Ostrowach,
- Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Walk nad Bzurą w Imielnie,

W obu szkołach podstawowych funkcjonują od roku również oddziały przedszkolne – 2 w szkole podstawowej w Ostrowach oraz 1 oddział w szkole podstawowej w Imielnie. Wszystkie oddziały są dostosowane do potrzeb dzieci w wieku 3 – 5 lat.

Gimnazja:

- Gimnazjum im. Gen Władysława Andersa w Ostrowach

Uczniowie do szkół dowożeni są trzema autobusami szkolnymi. Szkolnictwo ponadgimnazjalne dla młodzieży z obszaru Gminy Nowe Ostrowy uzupełniają placówki oświatowe zlokalizowane przede wszystkim w Kutnie i Krośniewicach. W przypadku szkolnictwa wyższego, młodzież uczęszcza na uczelnie wyższe głównie do większych ośrodków akademickich, takich jak: Warszawa, Łódź, Poznań czy Toruń, jak również do okolicznych uczelni mieszczących się na terenie Włocławka i Kutna.

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku na koniec roku 2014.

Wiek

Wiek	Ilość
0-2 lata	76
3-6 lat	153
7-12 lat	184
13-15 lat	112

W 2014 roku subwencja oświatowa w gminie wyniosła 2932823,00 zł, zaś wydatki ogółem na oświatę i wychowanie ukształtowały się na poziomie 4917715,03 zł.

3.2.6 Działalność kulturalna

Na terenie gminy brak gminnego ośrodka kultury oraz punktu informacji turystycznej. Działalność w zakresie kultury i animacji prowadzą placówki oświatowe, świetlica środowiskowa w Ostrowach-Cukrowni oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Nowych Ostrowach, a także strażnice wiejskie.

Do uroczystości cyklicznie obchodzonych na terenie gminy można zaliczyć: rocznicę uchwalenia Konstytucji 3-go Maja, rocznicę odzyskania Niepodległości przez Polskę, rocznica wybuchu II Wojny Światowej. Organizowane są również festyny, zabawy oraz dożynki gminne.

Kościół parafialne rzymsko-katolickie znajdują się w Ostrowach-Cukrowni, Woli Pierowej, Imielnie i Grochowie, gdzie znajdują się również cmentarze.

W Nowych Ostrowach funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna. Wg danych na dzień 31.12.2014 r. dysponowała ona księgozbiorem w ilości: 28 679 woluminów, a z ich usług korzystało 471 zarejestrowanych czytelników. W 2014 r. odnotowano w bibliotece 2821 odwiedzin czytelników oraz 6501 wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz. Biblioteka posiada 10 stanowisk komputerowych z dostępem do szerokopasmowego Internetu, przystosowana jest również do potrzeb osób niepełnosprawnych. Docelowo Gminna Biblioteka Publiczna włączona ma zostać w strukturę Bibliotecznego Centrum Edukacji i Kultury, którego siedziba ma mieć miejsce w wyremontowanym i zmodernizowanym budynku po byłej siedzibie Urzędu Gminy.

3.2.7 Turystyka i rekreacja, sport

Do głównych walorów turystycznych gminy należą:

- ♦ zabytkowe zespoły dworsko - parkowe w Grochowie i Imielnie;
- ♦ zabytkowe zespoły sakralne w Grochowie, Imielnie i Woli Pierowej;

- ♦ zabytkowy zespół zabudowań przemysłowych cukrowni;
- ♦ zabytkowe obiekty na terenie gminy ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
- ♦ zespół kolei wąskotorowej;
- ♦ zbiornik wodny w wyrobisku poeksploatacyjnym „Nowe Grodno”;
- ♦ leśne rezerваты przyrody: „Świetlista Dąbrowa”, „Perna”, „Ostrowy”, „Bażantarnia”;
- ♦ krajobraz rolniczy gminy oraz doliny rzek Ochni i Lubieńki.

Gmina nie ma rozbudowanej bazy turystycznej. Jedyny obiekt gastronomiczny znajduje się w miejscowości Bzówki przy drodze krajowej nr 91. Brak jest obiektów agroturystycznych i rekreacyjnych, pokojów gościnnych, noclegowni, obiektów turystyki konnej. Gmina nie posiada strategii promocji gminy, gminnego centrum informacji turystycznej ani strony internetowej popularyzującej walory turystyczne, brak promocji lokalnych produktów, rolnictwa ekologicznego oraz artystów i twórców ludowych.

Dokument pn. „Program uporządkowania ekologicznego obszaru Związku Gmin Regionu Kutnowskiego” wskazuje obszary o potencjalnych dążeniach agroturystycznych, m. in. na terenie gminy Nowe Ostrowy. Ponadto dla Związku Gmin Regionu Kutnowskiego opracowana została Strategia Rozwoju Turystyki, zakładająca rozwój agroturystyki, turystyki pobytowej, weekendowej oraz eko-turystyki.

W zakresie rekreacji na terenie gminy organizowane są festyny, zabawy ludowe i rajdy rowerowe. Przez teren gminy przebiega szlak rowerowy „W Centrum Polski”. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego wskazano też na potrzebę utworzenia na terenie gminy parku kulturowego pod nazwą „Szlakiem kutnowskich kościołów drewnianych”.

Obiekty sportowe na terenie gminy to sale gimnastyczne oraz boiska przy szkołach. W ramach budowy kompleksu Moje Boisko - Orlik 2012 powstało boisko sportowe w bezpośrednim sąsiedztwie szkoły podstawowej i gimnazjum w Ostrowach. Wielofunkcyjne boisko znajduje się również w Imielnie. Na terenie gminy w msc. Ostrowy jest również obiekt piłkarski z pełnowymiarowym boiskiem. Obiekt jest użytkowany przez Ludowy Klub Sportowy „Ostrowia” występujący aktualnie w V klasie rozgrywkowej. Od 2014 r. stadion wyposażony jest w trybuny z 200 miejscami siedzącymi, natomiast sam budynek klubowy wymaga gruntownej modernizacji i przystosowania do wymogów licencyjnych PZPN.

3.2.8 Organizacje pozarządowe

Współpraca z organizacjami pozarządowymi przyczynia się do integracji lokalnej społeczności. Włączenie ich do realizacji zadań publicznych przyczyni się do umocnienia poczucia społecznej odpowiedzialności oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Na terenie gminy Nowe Ostrowy działają następujące organizacje pozarządowe:

- ♦ Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Nowe Ostrowy z siedzibą w Ostrowach-Cukrowni - wspierającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- ♦ Ludowy Klub Sportowy „Ostrowia” - upowszechniający kulturę fizyczną i sport;
- ♦ jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: w Ostrowach-Cukrowni, Imielnie, Grochowie, Woli Pierowej i Bzówkach – prowadzące działalność zapobiegającą pożarom i chroniącą środowisko, udział w akcjach ratowniczych, a także działalność kulturalno-oświatowa i rozrywkowa;
- ♦ koła gospodyń wiejskich działające w kilku miejscowościach na terenie gminy. Koła Gospodyń Wiejskich nie są wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, działają nieformalnie.
- ♦ Stowarzyszenie Przyjaciół Grodna - podejmujące działania na rzecz rozwoju głównie sołectwa Grodno
- ♦ Stowarzyszenie Czysta Gmina Nowe Ostrowy - podejmujące działania proekologiczne na rzecz poprawy czystości w Gminie Nowe Ostrowy

3.3 Obszar gospodarczy

3.3.1 Rolnictwo

Powierzchnia użytków rolnych w gminie Nowe Ostrowy 5249 ha, co stanowi 73,4 % ogólnej powierzchni gminy i przesądza o jej typowo rolniczym charakterze. Gmina Nowe Ostrowy charakteryzuje się ponadto bardzo dobrymi warunkami glebowo-rolniczymi i dominacją gleb o wysokich i średnich wartościach bonitacyjnych, które stanowią potencjał dla rozwoju intensywnej produkcji rolniczej, jak dotąd jednak niedostatecznie wykorzystany.

Struktura użytkowania gruntów rolnych i leśnych w gminie Nowe Ostrowy

Wyszczególnienie

Gmina Nowe Ostrowy

	pow. w ha	%
grunty orne	4415	61,7

sady	48	0,7
łąki	573	8
pastwiska	213	3
lasy i grunty leśne (w tym zadrzewienia i zakrzewienia)	1364	19,1
pozostałe grunty i nieużytki	543	7,5
powierzchnia ogólna gruntów	7156	100

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Nowe Ostrowy

Największą powierzchnię gminy zajmują użytki rolne, stanowiąc 73,4% powierzchni ogólnej. Wśród gruntów użytkowanych rolniczo największy areał stanowią grunty orne, które zajmują 84,1% powierzchni użytków rolnych w gminie. Trwałe użytki zielone obejmują 15% powierzchni użytków rolnych gminy, zaś sady jedynie 1%, co przy występowaniu na terenie gminy tak dobrych gleb jest to zjawisko trudne do wyjaśnienia, a zarazem niekorzystne, zarówno dla gospodarki gminy, jak i dla środowiska.

Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 19% ogólnej powierzchni gminy. Są to właściwie dwa duże kompleksy lasów państwowych położone w południowej części gminy oraz kilka niewielkich, rozproszonych po całym jej terenie. Najcenniejsze siedliska zostały objęte ochroną rezerwatową.

Pod względem struktury użytkowania, w której przeważają użytki rolne, Gmina Nowe Ostrowy nie wyróżnia się na tle wiejskich gmin powiatu kutnowskiego. Jednakże na tle gmin z tej części województwa łódzkiego, należy do obszarów o dość dobrych warunkach dla rolnictwa i dość dużej lesistości. Jednakże Program Małej Retencji oraz Plan Nawodnień dla Województwa Łódzkiego wskazują duże zagrożenie suszą glebową. Gmina Nowe Ostrowy położona jest w I strefie priorytetowej o najpilniejszych potrzebach rozwoju małej retencji, wynikających z niedoboru opadów oraz dużych potrzebach poprawy stosunków wodnych rolnictwa.

Jakość gleb według klas bonitacji w hektarach (ha) i procentach (%) w gminie Nowe Ostrowy

Klasy bonitacji gleb	Powierzchnia w ha	Powierzchnia w %
II	36	0,7
III	547	10,5
IV	2730	52,5
V	1476	28,4
VI i VIz	412	7,9
Razem	5201	100

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Nowe Ostrowy

Wskaźnik bonitacji gleb dla gminy Nowe Ostrowy jest wysoki i wynosi 1,15. Przeważają grunty klasy IV, które zajmują ponad połowę ogólnej powierzchni użytków rolnych – 52,5 %. Gruntów II klasy bonitacyjnej jest 0,7 % z ogólnej powierzchni użytków rolnych, zaś grunty klasy III to 10,5 %. Grunty klasy I w ogóle nie występują na terenie gminy.

Charakterystyka gospodarstw rolnych według siedziby gospodarstwa w gminie Nowe Ostrowy

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw rolnych	% ogółu gospodarstw rolnych
do 1ha	539	47,2
1-2 ha	148	12,9
2-3 ha	66	5,8
3-5 ha	105	9,2
5-7 ha	74	6,5
7-10 ha	72	6,3
Więcej niż 10ha	138	12,1
Ogółem	1142	100

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Nowe Ostrowy

Na terenie gminy funkcjonują 1142 gospodarstwa rolne. Dominują gospodarstwa małe do 5ha, stanowiąc 75% wszystkich gospodarstw. Gospodarstw dużych, większych niż 10ha, jest 138 co stanowi 12% wszystkich gospodarstw w gminie. Średnia wielkość gospodarstwa w gminie wynosi 4,6ha.

W produkcji rolnej przeważa uprawa zbóż, które zajmują 69,4 % ogólnej powierzchni zasiewów i uprawy przemysłowe – 14,8 %. Najmniejszą powierzchnię zasiewów zajmują rośliny strączkowe, buraki, rzepak, rzepik i warzywa.

W produkcji zwierzęcej dominuje chów drobiu (aż 47,2% ogółu gospodarstw rolnych). W następnej kolejności jest hodowla bydła (30,9% gospodarstw rolnych) i trzody chlewnej (16,8% gospodarstw).

Podsumowując, w gminie Nowe Ostrowy w rolnictwie zasadniczą rolę spełniają rodzinne gospodarstwa indywidualne. Obok nich znaczącą rolę odgrywają również gospodarstwa powstałe z rozwiązanych PGR-ów w Bzówkach i Ostrowach.

3.3.2. Działalność gospodarcza

Na terenie Gminy Nowe Ostrowy na koniec roku 2014 działało 174 podmiotów gospodarczych, z czego 4 % (7 podmiotów) w sektorze publicznym, zaś 96 % (167 podmiotów) w sektorze prywatnym. Największy udział w podmiotach gospodarki narodowej w sektorze prywatnym posiadają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w 2014 r. stanowiły one 74 % podmiotów sektora prywatnego.) Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy od kilku lat kształtuje się na podobnym poziomie. Dla porównania w roku 2008 podmiotów tych było zarejestrowanych 179.

Podstawowym wskaźnikiem aktywności gospodarczej danej jednostki terytorialnej jest liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisana do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców. W Gminie Nowe Ostrowy w roku 2012 w/w wskaźnik ten kształtował się na poziomie 488 i był niższy od wskaźnika dla kraju, województwa łódzkiego i powiatu kutnowskiego. Wynika to głównie z rolniczego charakteru gminy.

Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Wyszczególnienie	2008	2010	2012
Polska	985	1015	1032
Województwo łódzkie	950	908	927
Powiat kutnowski	823	743	751
Gmina Nowe Ostrowy	478	448	488

Liczba zarejestrowanych działalności po przeważającym kodzie PKD z sektora prywatnego

Branża	Ilość działalności
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11
Górnictwo i wydobywanie	1
Przetwórstwo przemysłowe	10
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
Budownictwo	21
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodach	53
Transport i gospodarka magazynowa	8
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5
Informacja i komunikacja	4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12

Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby i Pozostała działalność	18
SUMA:	167

Podmioty wg klas wielkości	174
0-9	167
10-49	6
50-249	1

Największym podmiotem gospodarczym na terenie gminy jest położona na terenach byłej cukrowni firma BARTER Coal Sp. z o.o, zajmująca się składowaniem i handlem węglem opałowym.

W działalności osób fizycznych dominuje działalność związana z handlem, a w drugiej kolejności to działalność budowlano-remontowa.

3.3.3 Budżet gminy Nowe Ostrowy

W 2014 roku wydatki budżetu Gminy Nowe Ostrowy wynosiły 15 897 099,40 zł, zaś dochody 13 698 582,43 zł, co daje ujemne roczne saldo budżetu. Największy procent wydatków ogółem stanowiły wydatki na oświatę i wychowanie, natomiast największy udział w dochodach ogółem miały dochody własne.

W 2014 r. dochody gminy na 1 mieszkańca wyniosły 3798,83 zł. W 2014 r. dochody od osób prawnych i osób fizycznych 26,29 % ogółu dochodów budżetu gminy, natomiast dochody z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych 7,59 % ogółu dochodów budżetu gminy.

Finanse gminy Nowe Ostrowy

Dochody budżetu gminy według działów							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	W %						
Dochody ogółem	100	100	100	100	100	100	100
Rolnictwo i łowiectwo	2,18	2,28	4,08	3,73	17,71	2,22	2,32
Transport i łączność	0,94	0,19	0,55	0	1	0,72	0
Gospodarka mieszkaniowa	2,34	1,93	1,69	1,70	1,58	1,33	1,55
Administracja publiczna	4,57	9,73	0,86	1	0,51	0,67	0,71
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0	0,03	4,68	16,93	17,4	15,67	10,33
Różne rozliczenia	35,07	37,5	33,72	34,66	25,39	34,7	32,32
Oświata i wychowanie	1,94	6,82	5,98	0,95	0,74	1,2	2,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społ.	16,05	17,07	16,38	14,10	9,92	13,52	14,84
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,17	0,7	0,63	0,63	0,36	0,58	0,66
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,18	4,66	5,97	2,01	1,36	3,02	5,74
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,07	0,11	0,1	1,65	1,88	0,56	0,14
Kultura fizyczna	0,08	0,11	0	0	4,59	0	0
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	29,81	24,31	21,95	20,21	15,95	23,8	26,62
Pozostałe	2,6	3,54	3,41	2,425	1,61	2,01	2,47

Dochody budżetu gminy Nowe Ostrowy wg głównych źródeł w latach 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dochody ogółem w tym:	10290052,26	11050798,60	12010110,65	12822867,59	18140370,66	14055214,57	13698582,43
Bieżące	9807689,74	10913024,52	11550415,34	12354979,41	13779878,69	13905447,85	13427396,69
Subwencja ogólna	3608883,69	4080759,00	4029689,00	4085719,00	4491236,00	4704333,00	4222702,00
Majątkowe	482362,52	137774,08	459695,31	467888,18	4360491,97	149766,72	271185,74
Środki pozyskane z Unii Europejskiej	269773,06	812494,43	928311,23	803476,21	3265105,82	453331,27	166879,55

W 2014 r. wydatki gminy na 1 mieszkańca wyniosły 4408,51 zł

Wydatki budżetu gminy według działów							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	W %						
Dochody ogółem	100	100	100	100	100	100	100
Rolnictwo i łowiectwo	2,12	1,92	15,13	2,16	14,25	1,94	2,01
Transport i łączność	7,59	1,6	4,01	8,14	7,53	4,86	1,04
Gospodarka mieszkaniowa	1,73	1,92	1,85	1,96	1,57	3,9	1,76
Administracja publiczna	16,17	9,65	9,41	10,28	8,26	14,21	25,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,44	0,42	1,33	7,51	8,43	8,53	4,7
Różne rozliczenia	0	0	0	0,15	0	0	0
Oświata i wychowanie	39,43	36,09	36,17	38,72	30,67	32,91	30,93
Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społ.	20,09	17,51	17,34	19,45	14,19	17,31	17,66
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,39	0,64	0,72	0,76	0,43	0,64	0,69
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5,4	23,27	7,5	4,51	3,56	10,56	9,06
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,66	3,89	3,37	5,59	3,05	2,8	3,98
Kultura fizyczna	0,42	0,47	0,22	0,33	6,23	0,36	0,64
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	0,21	0,14	0,17	0,13	0	0	0
Pozostałe	3,35	2,23	2,998	3,057	1,83	1,98	2,43

Wydatki budżetu gminy Nowe Ostrowy wg głównych źródeł w latach 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wydatki ogółem w tym:	9851530,16	12466602,43	13271932,31	12454845,91	17704922,25	14923699,83	15897099,40
Bieżące	9102279,18	10054037,11	10887255,19	11625913,95	12667703,23	12833484,72	12761961,69
Majątkowe	749250,98	2412565,32	2384677,12	828931,96	5037219,02	209015,11	3135137,71
Deficyt / Nadwyżka	438522,10	-1415803,83	-1261821,66	368021,68	435448,41	-868485,26	-2198516,97
Przychody ogółem	377010,40	2023521,77	1830746,94	325678,88	2875520,46	1273760,17	2693320,05
Rozchody ogółem	169671,25	95000,00	243246,40	593443,40	2963450,70	357716,51	357148,55
Kwota długu na dzień 31 grudnia	251568,75	1534229,27	2609011,87	1945249,72	1757062,32	2265587,81	4554200,91

3.3.4 Oferta inwestycyjna Gminy

Gmina stwarzając właściwe warunki (infrastruktura, otoczenie biznesowe, proinwestycyjna polityka podatkowa), zaprasza inwestorów krajowych i zagranicznych do lokalizowania swoich przedsięwzięć na jej terytorium. Rozpoczęcie działalności gospodarczej w gminie Nowe Ostrowy umożliwia inwestorowi szansę skorzystania z ulg i zwolnień. Ulgi w podatku od nieruchomości dla

inwestorów są możliwe do uzyskania w przypadku inwestycji o znacznym zaangażowaniu kapitału oraz wysokim zatrudnieniu.

Stosowane są następujące ulgi dla inwestorów:

- pomoc Urzędu Pracy w rekrutacji i szkoleniu nowo zatrudnianych pracowników,
- refundacje kosztów wyposażenia stanowisk pracy przyznawane przez Powiatowy Urząd Pracy w Kutnie przedsiębiorcom tworzącym miejsca pracy.

Oferta inwestycyjna Gminy Nowe Ostrowy obejmuje:

• **Oferta nr 1** - nieruchomość (działka nr 118/1) bez wzniesień budowlanych o powierzchni 13,3058 ha, położona przy drodze krajowej nr 1 oraz w pobliżu autostrady A2 Wschód - Zachód (40 km) i autostrady Północ – Południe (15 km). W odległości 2 km przebiega szlak kolejowy Łódź- Kutno- Toruń- Gdańsk. Istnieje możliwość powiększenia terenu – cała działka ma powierzchnię 66,7754 ha. W pobliżu (250 m) przebiega sieć wodociągowa. W odległości 1200 m znajduje się Stacja Uzdatniania Wody z dwoma ujęciami z szacunkową rezerwą wody w ilości 250 m³ /dobę. W odległości 250 m. od granicy działki znajduje się rurociąg kanalizacji sanitarnej. Ścieki z wykorzystaniem przepompowania kierowane są do gminnej oczyszczalni ścieków. Woda deszczowa odprowadzana jest rowami melioracyjnymi. Nieopodal oferowanego terenu przebiega linia energetyczna 15 kV. Oferowany teren posiada uregulowaną dokumentację prawną. W planie zagospodarowania przestrzennego tereny oznaczone są jako „tereny produkcyjno-składowe – obiektów produkcyjnych, składów, magazynów związane z obsługą produkcji rolnej, rzemiosła produkcyjnego, działalności gospodarczych nierolniczych, rolniczych i komunalnych, obsługi komunikacji” .

• **Oferta nr 2** - nieruchomość (działki nr ew. 547/1-3) bez wzniesień budowlanych o łącznej powierzchni 0,8170 ha, położona w pobliżu drogi krajowej nr 1 oraz w pobliżu autostrady A 2 Wschód - Zachód (40 km) i autostrady A1 Północ – Południe (15 km). W odległości 6 km przebiega droga krajowa Nr 2 Warszawa – Poznań (E30), a w odległości 2 km przebiega szlak kolejowy Łódź – Kutno – Toruń – Gdańsk. W pobliżu (50 m) przebiega sieć wodociągowa oraz (250 m) sieć kanalizacja sanitarna. Woda deszczowa odprowadzana jest rowami melioracyjnymi. W odległości 1500 m zlokalizowana jest gminna oczyszczalnia ścieków. Nieopodal oferowanego terenu przebiega linia energetyczna 15kV. Oferowany teren posiada uregulowaną dokumentację prawną. W planie zagospodarowania przestrzennego tereny oznaczone są jako: tereny usług komercyjnych oraz: tereny produkcyjno-składowe – obiektów produkcyjnych, składów, magazynów związane z obsługą produkcji rolnej, rzemiosła produkcyjnego, działalności gospodarczych nierolniczych, rolniczych i komunalnych, obsługi komunikacji.

• **Oferta nr 3** - nieruchomość (działka nr 127/1) bez wzniesień budowlanych o powierzchni ok. 15,4905 ha, położona w pobliżu drogi krajowej nr 1 oraz w pobliżu autostrady A2 Wschód – Zachód (40 km) i autostrady A1 Północ-Południe (15 km). W odległości 2 km przebiega szlak kolejowy Łódź – Kutno – Toruń – Gdańsk. Istnieje możliwość powiększenia działki w zależności od potrzeb inwestora (dodatkowo o 089,7108 ha). Oferowany teren posiada uregulowaną dokumentację prawną. W planie zagospodarowania przestrzennego tereny oznaczone są jako „tereny usług komercyjnych” oraz „tereny produkcyjno-składowe obiektów produkcyjnych, składów, magazynów związane z obsługą produkcji rolnej, rzemiosła produkcyjnego, działalności gospodarczych nierolniczych, rolniczych i komunalnych, obsługi komunikacji”

3.4 Stan infrastruktury technicznej

3.4.1 Zaopatrzenie w wodę

Gmina Nowe Ostrowy jest zводociągowana blisko w 100%. Obsługiwana jest w układzie trzech wodociągów grupowych, opartych o zasoby wód podziemnych występujące w utworach trzecio- i czwartorzędowych. Źródłem są ujęcia głębinowe wykonane w miejscowościach: Ostrowy, Imielno i Grochów oraz stacje wodociągowe zasilające sieć doprowadzającą wodę do odbiorców. Tylko do wsi Perna woda doprowadzana jest z gminy Krośnice.

Podstawowe informacje o ujęciach gminy Nowe Ostrowy

Lp	Nazwa ujęcia Formacja geologiczna	Głębokość studni [m]	Wydajność eksploatacyjna m ³ /h	Dopuszczalna wielkość poboru wg aktualnego pozwolenia wodno - prawnego			Zasoby zatwierdzone w kat .B m ³ /h	Zasięg obsługi
				m ³ /h	[m ³ /d]	m ³ /rok		
1	Ostrowy Studnia Nr1a Studnia Nr2 Q+ Tr	52,0 48,0	41,0 88,0	64,8 do 1 marca 2014r. Dec. Starosty Kutnowskiego RS 6223/3/04 z dn. 12.03.2004r.	635,0	238345	170,0 dla obszaru zasobowego Cukrowni Ostrowy ¹⁾	Ostrowy, Nowe Ostrowy, Grodno, Nowa Wieś, Bzówki, Lipiny i część Wołodrzy
2	Grochów Studnia Nr1 Studnia Nr2 (zasadnicza) Q	37,5 40,0	60,0 72,0	25,15 do 31.08.2032r. Dec. Starosty Kutnowskiego RS 6341.2.31.2012r z dn. 1.08.2012r.	244,97	83124	72,0	Grochów, Grochówek, Kały- Towarzystwo, Niechcianów, Mikształ i Nowe Grodno

3	Imielno Studnia Nr1 Studnia Nr2 Q	49,3 59,0	30,0 58,0	40,0 do 30.06.2013r. Dec. Starosty Kutnowskiego: RŚ 6223/29/03 z dn.31.07.2003r.	388,0	1416200	58,0	Imielno, Rdutów, Imielinek, Zieloniec, Wola Pierowa i Kolonia Kolonia Studnia Nr 2 jest obecnie nieczynna, uruchomienie możliwe po renowacji otworu;
4	RAZ/EM			129,95	1267,97	1737669	300,0	

W ramach ustalonych dla Cukrowni Ostrowy wraz z obszarem miejscowości Nowe Ostrowy zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w ilości 170m³ /h przy s=5,4÷8,2m (Dec.KDH/1317/M/39/64 z dn.5.02.1964r.+ dec. PWRN w Łodzi; GG – 731/15/71 z dnia 9.04.1971 r.) wykonane zostały na terenie miejscowości Ostrowy również inne studnie ujęcia zakładowego Cukrowni, łącznie 7 otworów, z których większość nie jest obecnie użytkowana.

Woda pobierana z ujęć komunalnych zawiera ponadnormatywne ilości związków żelaza i manganu i przed wprowadzeniem do sieci podlega prostemu uzdatnianiu, a ze względów profilaktycznych niekiedy również chlorowaniu.

Stacja wodociągowa Ostrowy - po modernizacji w 2012 roku, wyposażona w kolumnę napowietrzającą, dwa odżelaziacze, 2 odmanganiacze i dwukomorowy zbiornik wyrównawczy o łącznej pojemności 200 m³, pracuje w systemie dwustopniowego pompowania: wody surowej z ujęcia do zbiorników z jej uzdatnianiem i wody uzdatnionej ze zbiorników do sieci rozprowadzającej.

Stacje wodociągowe: Imielno i Grochów pracują w systemie jednostopniowym: woda pobierana z ujęć pompami jest podawana na urządzenia uzdatniające (filtry odżelaziaczy) i przy współpracy z hydroforami do sieci rozprowadzającej.

Z uwagi na pogarszającą się jakość wody pobieranej z ujęć, na stacjach Imielno i Grochów występują trudności z jej uzdatnianiem. Jakość wody dostarczanej do sieci nie spełnia warunków, jakim powinna odpowiadać woda do picia. W stosunku do obowiązujących przepisów przekraczana jest zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego.

Sieć wodociągowa jest dobrze rozbudowana i obejmuje zasięgiem wszystkie zabudowane tereny. Długość sieci wynosi 79,2km, w roku 2011 korzystało z niej ponad 96% mieszkańców. Wykonane jest 880 sztuk przyłączy do sieci. Sieć realizowana jest głównie z rur żeliwnych, PE i PCV, jej stan techniczny jest dobry. Wykonane połączenia (spięcia) między wodociągami umożliwiają współpracę i wzajemną alimentację w sytuacjach awaryjnych.

Największym systemem sieci wodociągowej jest wodociąg komunalny „Ostrowy”. Sieć wodociągowa obejmuje swoim zasięgiem wsie w centralnej i północno-zachodniej części gminy a mianowicie: Nowe Ostrowy, Ostrowy, Ostrowy-Cukrownia, Grodno, Nowa Wieś, Bzówki, Lipiny.

Następnym systemem sieci wodociągowej jest wodociąg komunalny „Imielno”. Sieć ta swoim zasięgiem obejmuje wsie w północno-wschodniej części gminy, a mianowicie: Imielno, Błota, Rdutów, Imielinek, Zieleniec, Wola Pierowa, Kołomia. Kolejnym systemem sieci wodociągowej jest wodociąg komunalny „Grochów”, który obejmuje swoim zasięgiem wsie w południowo-wschodniej części gminy, a mianowicie: Grochów, Niechcianów, Mikształ, Nowe Grodno, Grochówek, Kały i Kały-Towarzystwo.

3.4.2 Odprowadzanie ścieków

Zbiorcza sieć kanalizacji sanitarnej istnieje w miejscowościach Ostrowy-Cukrownia i Ostrowy. Po zakończeniu w 2015 r. kolejnego etapu prac długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Ostrowach – i Cukrowni wynosi 3966,45 mb obsługuje ok. 950 mieszkańców. Natomiast dł. kanalizacji deszczowej to 1486,12 mb. W miejscowości Ostrowy długość kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami to 4846,20 mb i obsługuje większość mieszkańców tej miejscowości. Natomiast długość kanalizacji deszczowej wynosi 209,1 mb. Podstawę układu stanowi sieć kanałów grawitacyjnych i tłocznych wykonanych wzdłuż głównych ulic i dróg oraz 3 współpracujących z siecią przepompowni. Kolektor zbiorczy Ø300 mm przebiegający wzdłuż drogi Ostrowy – Imielno doprowadza ścieki do głównej przepompowni, skąd są przesyłane na urządzenia oczyszczające.

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków wraz z punktem zlewnym dla ścieków dowożonych z terenów nieskanalizowanych wybudowana została w miejscowości Ostrowy-Cukrownia, na działce nr 109/1. Przepustowość oczyszczalni wynosi $Q_{d\text{sr}} = 120 \text{ m}^3/\text{d}$.

Część mechaniczną oczyszczalni stanowi pompownia ścieków surowych oraz sito oczkowe z obrotowym zgarniaczem, zintegrowane z prasą odwadniającą skratki. Część biologiczną stanowi reaktor biologiczny COMA-TEC, w którym zachodzą procesy biologicznego rozkładu zanieczyszczeń w warunkach tlenowych oraz następuje pełna stabilizacja tlenowa osadu. Oczyszczalnia wyposażona jest w system pomiarów i sterowania, umożliwiający automatyczne i ręczne sterowanie procesem technologicznym.

Ścieki oczyszczone odpływają z reaktora do pompowni ścieków oczyszczonych i są odprowadzane poprzez istniejący ciąg kanalizacyjny DN900mm z wylotem do rowu melioracyjnego R-P w km 1+ 020 (dopływu rzeki Ochni).

Na wprowadzenie oczyszczonych ścieków komunalnych z oczyszczalni do rowu melioracyjnego R-P gmina Nowe Ostrowy posiada pozwolenie wodnoprawne, udzielone Decyzją Starosty Kutnowskiego z dn.29.10.2009r, znak: RŚ.6223 – 21/2009, obowiązującą do 28 października 2019 roku. Zgodnie z decyzją dopuszczalne jest odprowadzenie ścieków w ilości:

$$Q_{\text{sr d}} = 108,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max \cdot d} = 130,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max \cdot h} = 13,0 \text{ m}^3/\text{h},$$

Zawartość zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych do odbiornika, w warunkach normalnej pracy oczyszczalni nie powinna przekraczać wartości: BZT_5 - 25 mg O_2 /l, $CHZT_{Cr}$ - 125 mg O_2 /l, zawiesina ogólna - 35 mg/l.

W roku 2011 do oczyszczalni dopłynęło 27 258 m³ ścieków (tj, średnio ok. 75m³/d), w tym ścieki komunalne, wody infiltracyjne i deszczowe oraz ścieki dowożone z szamb. Efekty oczyszczania są dobre, osiągany jest stopień redukcji zanieczyszczeń określony pozwoleniem wodnoprawnym.

Osad powstający w procesie oczyszczania ścieków po zagęszczeniu i odwodnieniu gromadzony jest w miejscu wyznaczonym na terenie oczyszczalni i cyklicznie wywożony na składowisko odpadów w Kutnie.

Na pozostałych terenach gminy funkcjonuje kanalizacja indywidualna. W większości wiejskich gospodarstw domowych ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, skąd są wywożone przez gminne służby asenizacyjne do punktu zlewnego ścieków na oczyszczalni w Ostrowach lub Krośniewicach. Część gospodarstw rolnych korzysta z ustępów suchych, a zgromadzone ścieki zagospodarowywane są razem ze ściekami od inwentarza na terenach rolnych należących do właściciela.

Wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo. Tylko w obrębie miejscowości Ostrowy-Cukrownia istnieje kanalizacja deszczowa, która odwadnia ulice i place oraz inne uszczelnione powierzchnie. Część wód opadowych z odwodnienia ulic odprowadzana jest do kanałów sanitarnych i obciąża oczyszczalnię ścieków, część wprowadzana jest do ziemi lub cieków wodnych.

Zrealizowany dotychczas układ kanalizacji, zakończony gminną oczyszczalnią ścieków w Ostrowach obejmuje obsługą jedynie miejscowości Ostrowy i Ostrowy-Cukrownia. Od kilku lat prowadzony jest na terenie gminy program budowy, z udziałem środków gminnych, przydomowych oczyszczalni ścieków. Do chwili obecnej zrealizowane zostało 249 oczyszczalni, w kolejnych latach planowana jest kontynuacja programu na terenach wsi o zabudowie rozproszonej. Szacuje się, że ok. 60% mieszkańców nie ma uporządkowanej gospodarki ściekowej.

Rozwiązanie problemów gospodarki ściekowej w większej skali będzie możliwe poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej lokalnej lub zbiorczej we wsiach o zabudowie zwartej lub skupionej oraz kontynuacji programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej.

3.4.3 Ciepłownictwo

Na terenie gminy nie występuje zorganizowana gospodarka energią ciepłą. Zaopatrzenie w ciepło realizowane jest:

- z lokalnych kotłowni w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, usługowej, użyteczności publicznej bądź przemysłowej,
- z indywidualnych źródeł ciepła (m. in. ogrzewanie piecowe) w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej,

Źródła ciepła opalane są głównie koksem, węglem, olejem opałowym bądź gazem płynnym propan-butan (bardzo nieliczne). Zminimalizowanie efektu „niskiej emisji” należy rozpatrywać w aspekcie modernizacji z jednoczesną podmiianą paliwa stałego na paliwo ekologiczne, tj.:

- paliwo tradycyjne zapewniające wysoki stopień czystości emisji spalin – gaz płynny, olej opałowy, niskosiarkowy energia elektryczna i inne,
- paliwo ze źródeł odnawialnych – energia promieniowania słonecznego, wiatru, wody, biomasa i inne.

Nie wyklucza się, że na terenie gminy mogą występować znaczne zasoby wód geotermalnych na głębokości do 3000m o temperaturze 70°C. Powyższe jest zawarte w Atlasie zasobów energii geotermalnej na Niżu Polskim oraz Mapach temperatur zasobów geotermalnych Polski na głębokości 3000m wg prof. J. Sokołowskiego i innych (1987 – 2008).

3.4.4 Gazownictwo

Na terenie gminy nie występuje sieć gazu przewodowego. W 1995 r. została opracowana „Koncepcja programowa miasta i gm. Krośniewice” która zakładała budowę gazociągu wysokiego ciśnienia DN 200/100 relacji: Witonia – Krośniewice. W ramach tej koncepcji zakładano również przedłużenie gazociągu do gminy Nowe Ostrowy.

Obecnie do celów socjalno-bytowych wykorzystywany jest powszechnie gaz płynny propan-butan z butli. Sieć dystrybucyjna tego paliwa jest w gminie dobrze rozwinięta.

3.4.5 Rurociąg paliwowy

Przez teren gminy Nowe Ostrowy przebiega trasa rurociągu paliwowego o średnicy DN 400 relacji: Płock – Ostrów Wielkopolski. Wzdłuż trasy rurociągu obowiązuje strefa bezpieczeństwa o szerokości 30 m tj. po 15 m od osi rurociągu na stronę. W strefie obowiązują określone warunki zabudowy i zagospodarowania terenu:

- w strefie bezpieczeństwa teren może być użytkowany według pierwotnego przeznaczenia, lecz wewnątrz tej strefy nie dopuszcza się budowli oraz składowania materiałów palnych,

- odległość rurociągu od obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych, zbiorowego zamieszkania i zakładów przemysłowych nie może być mniejsza niż szerokość strefy bezpieczeństwa.

3.4.6 Elektroenergetyka

Podstawowymi źródłami zasilania w energię elektryczną odbiorców na terenie gminy są stacje transformatorowo-rozdzielcze wysokiego napięcia 110/15kV zlokalizowane w Kutnie i Krośniewicach. Źródłami wspomagającymi w zasilaniu są stacje 110/15 kV w Gostyninie i Lubieniu Kujawskim.

Przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej na obszarze gminy odbywa się siecią rozdzielczą napowietrzno-kablową SN-15 kV, która pracuje w układzie linii magistralnych z odgałęzieniami do lokalnych stacji trafo 15/0,4/0,23 kV usytuowanych w poszczególnych miejscowościach gminy. Ze stacji trafo energia elektryczna odprowadzana jest do poszczególnych odbiorców liniami napowietrznymi bądź kablowymi niskiego napięcia. Istniejący system zasilający 15 kV zaspokaja obecne i perspektywiczne zapotrzebowanie mocy przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju gminy i standardowych przerw w dostarczaniu energii. Sieć jest generalnie zmodernizowana i będzie podstawą do dalszej rozbudowy. Operatorem całego układu sieci dystrybucji jest Energa-Płock. Przez obszar gminy przebiega elektroenergetyczna linia przesyłowa o napięciu 220kV relacji Konin-Sochaczew. Linia jest eksploatowana przez Spółkę Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Centrum S.A. Dla istniejącej linii 220kV obowiązuje pas technologiczny o szerokości 50m (po 25 m w obie strony od osi linii).

3.4.7 Telekomunikacja

Na terenie gminy działa operator sieci telekomunikacyjnej Multimedia Polska Centrum S.A. Obsługa telekomunikacyjna w gminie realizowana jest w oparciu o nowoczesną centralę cyfrową zlokalizowaną na terenie byłej cukrowni w Ostrowach. Pojemność centrali wynosi 1000NN a jej zajętość 50%. Centrala jest powiązana linią światłowodową z centralą nadrzędną w Kutnie. Centrala posiada rezerwy pojemności oraz jest wyposażona w węzeł transmisji danych i może świadczyć usługi szerokopasmowe (np. Internet). Obsługa telekomunikacyjna przewodowa jest realizowana za pośrednictwem sieci kablowej wybudowanej w pasach drogowych. Ponadto abonenci telefonii komórkowej są w zasięgu operatorów: Era, Plus, Orange, Play oraz tzw. operatorów wirtualnych.

Teren Gminy Nowe Ostrowy znalazł się na obszarze tzw. białych plam, tj. terenów na których z uwagi na brak odpowiedniej infrastruktury był ograniczony dostęp do szerokopasmowego

Internetu. Z uwagi na powyższe Gmina Nowe Ostrowy w odpowiedzi na ten problem i zapotrzebowanie swoich mieszkańców zrealizował w 2015 roku projektu pn. „Budowa infrastruktury szerokopasmowego Internetu na terenie Gminy Nowe Ostrowy” w ramach którego powstała infrastruktura pozwalająca na świadczenie mieszkańcom usługi dostępu do Internetu w nowoczesnej technologii LTE, a Gmina została wpisana na listę operatorów telekomunikacyjnych. Projekt ten współfinansowany został ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

3.4.8 Gospodarka odpadami

Odpady komunalne są gromadzone przez mieszkańców gminy Nowe Ostrowy w pojemnikach i odbierane przez jednego operatora tj. Zakład Usług Komunalnych Krośniewice.

Prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych, której operatorem jest również ZUK Krośniewice.

Odpady komunalne składowane są na: międzygminnym składowisku odpadów w Krzyżanówku (gmina Krzyżanów) oraz na składowisku odpadów w miejscowości Franki (gmina Krośniewice).

Szczegółowe zasady postępowania z odpadami na terenie gminy Nowe Ostrowy określa uchwała nr XXV/165/12 Rady Gminy Nowe Ostrowy z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Nowe Ostrowy.

3.4.9 Sieć drogowa

Układ drogowy gminy Nowe Ostrowy tworzą ogólnodostępne drogi publiczne: droga krajowa, wojewódzka oraz drogi powiatowe i gminne, jak również drogi wewnętrzne będące w zarządzie gminy.

Droga krajowa

Przez gminę przebiega jedna droga krajowa nr 91, na której odbywa się ruch tranzytowy. Biegnie on w kierunku północ - południe relacji Gdańsk – Łódź - Katowice, Jest ona kwalifikowana jako droga główna ruchu przyspieszonego (klasy GP), o przekroju jednojezdniowym.

Droga wojewódzka

Przez teren gminy Nowe Ostrowy przebiega jedna droga wojewódzka nr 581 relacji Krośniewice – Gostynin. Jest to droga o przekroju jednojezdniowym, o nawierzchni asfaltowej. Droga nr 581 przebiega w południowo-wschodniej części gminy, zaczynając swój bieg na terenie gminy w

miejsowości Perna i kończąc w miejscowości Mikształ. Daje ona w ten sposób bezpośrednie połączenie z gminami Krośnice i Łanięta.

Drogi powiatowe

Przez teren gminy Nowe Ostrowy przebiega 11 dróg powiatowych.

Wykaz dróg powiatowych w gminie Nowe Ostrowy

Nr drogi	Nazwa drogi
DP2145E	Ostrowy-Dąbrowice
DP2148E	Kajew - Mikształ
DP2147E	Wołodrza – Nowe Ostrowy - Ostrowy
DP2146E	Nowe Ostrowy – Imielinek – Wola Pierowa - Kamienna
DP2145E	Ostrowy – Imielno – Wilkowie - Łanięta
DP2144E	Imielno – Mikształ – Grochów - Kutno
DP2143E	Mikształ - Chrosno
DP2180E	Imielinek - Rdutów
DP2183E	Ostrowy – droga krajowa nr 91 /Nowa Wieś/
DP2141E	Imielno – Kolonia Kołomia - Kąty
DP2186E	Grochów – Grochówek - Chrosno

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowe Ostrowy, 2014.

Drogi gminne

Drogi gminne stanowią na obszarze gminy podstawową sieć zapewniającą bezpośrednią obsługę terenu, a także powiązanie do dróg wyższych klas, tj. dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych.

Wykaz dróg gminnych publicznych w gminie Nowe Ostrowy

Aktualny numer drogi	Numeracja Urz. Marsz.	Dawny nr drogi	Miejscowość	Nazwa drogi (ulicy)	Uwagi
G1	102262E	312611	Imielno	(Święciny) - gr gminy Łanięta - Imielno	
G2	102273E	312622	Grochów	(Chruscinek) gr gminy Łanięta - Grochów	
G3	102301E	312603	Wieś Lipiny	droga przez wieś Lipiny	
G4	102302E	312604	Ostrowy	Ostrowy – przejazd kolejowy	
G5	102303E	312605	Wola Pierowa	Wola Pierowa - gr woj. kujawsko-pomorskiego	
G6	102304E	312606	Wola Pierowa-Blonie	Wola Pierowa - Blonie	

G7	102305E	312607	Wola Pierowa-Kołomia	Wola Pierowa - Kołomia	
G8	102306E	312608	Wola Pierowa-Kołomia	Wola Pierowa - Kołomia - gr woj. kujawsko-pomorskiego	4 odcinki
G9	102307E	312609	Zieleniec-Wilkowia	Zieleniec - Wilkowia	
G10	102308E	312610	Kołomia	droga przez wieś Kołomia	2 odcinki
G11	102309E	312612	Błota	droga przez wieś Błota	
G12	102310E	312613	Nowe Ostrowy	Nowe Ostrowy 509-510	
G13	102311E	312614	Nowe Ostrowy	Nowe Ostrowy- PKP Bocznic nr 17	
G14	102312E	312615	Nowe Ostrowy	Nowe Ostrowy - dr gminna nr 17	
G15	102313E	312616	Nowe Ostrowy-Wołodrzy	dr wojewódzka nr 508 - Nowe Ostrowy - Wołodrzy	
G16	102314E	312617	Nowe Ostrowy	dr wojewódzka nr 508 - Nowe Ostrowy - dr wojewódzka nr 507	3 odcinki
G17	102315E	312619	Wołodrzy-Perna	Wołodrzy - Perna	2 odcinki
G18	102316E	312618	Perna	Perna - gr gminy Krośniewice - (Kajew)	
G19	102317E	312620	Grodno - Perna	Grodno - Perna	3 odcinki
G20	102318E	312621	Grodno - Nowe Grodno - Grochów	Grodno - Nowe Grodno - Grochów	2 odcinki
G21	102319E	312623	Grochówek	droga przez wieś Grochówek	
G22	102856E	312601	Bzówki	(Augustopol) - gr gminy Dąbrowice - Bzówki PGR	
G23	102857E	312602	Bzówki	(Dąbrowice) - gr gminy Dąbrowice - Bzówki	3 odcinki

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowe Ostrowy, 2014.

Wykaz dróg gminnych wewnętrznych w gminie Nowe Ostrowy

Nr drogi	Miejscowość
L1	Ostrowy-Cukrownia
L2	Ostrowy-Cukrownia
L3	Ostrowy-Cukrownia
L4	Ostrowy-Cukrownia
L5	Ostrowy-Cukrownia
L6	Ostrowy-Cukrownia
L7	Bzówki
L8	Imielno
L9	Imielno
L10	Błota
L11	Grochów

Źródło: Urząd Gminy Nowe Ostrowy

4. Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne są częścią praktyki partycypacji społecznej oraz istotnym elementem procesu decyzyjnego w demokracji lokalnej. Jest to narzędzie, dzięki któremu społeczność lokalna uzyskuje możliwość zapoznania się z projektami działań planowanym przez władzę lokalną, oraz może wyrazić swoją opinię na ich temat. Konsultowanie najważniejszych decyzji z mieszkańcami danej jednostki samorządowej powinno być podstawą zarządzania lokalnego, co jest zgodne z istotą samorządności.

Udział mieszkańców w procesie decyzyjnym zwiększa transparentność działań administracji lokalnej, a także pozytywnie wpływa na poczucie odpowiedzialności społeczności związanej ze współdecydowaniem w istotnych dla niej sprawach. Konsultacje społeczne, choć nadal nie są wykorzystywane jeszcze na tak dużą skalę jak w innych państwach Europy, są w Polsce coraz powszechniejszą praktyką i potrzebą, związaną ze wzrostem świadomości społecznej dotyczącej wzajemnych relacji władzy i społeczności lokalnych.

Konsultacje społeczne były ważnym etapem prac nad strategią. Odbływały się w trzech etapach. Pierwszy etap obejmował spotkanie warsztatowe Zespołu ds. Strategii Rozwoju. Drugim etapem było przeprowadzenie ankiety z udziałem mieszkańców. Ostatnim etapem była lokalna ocena stworzonego projektu Strategii. Zgłoszone uwagi i opinie zostały uwzględnione w końcowej wersji dokumentu.

4.1 Konsultacje społeczne – ankieta oceniająca potencjał gminy

Konsultacje społeczne w formie ankiety odbyły się według zaplanowanego wcześniej harmonogramu realizacji. Ankieta została umieszczona na stronie internetowej Gminy w dniu 2 lipca 2015 r. oraz dostępna również była w Urzędzie Gminy. Zainteresowanie konsultacjami oraz odzew w postaci formularzy zwrotnych były zadawalające.

Ankieta skierowana była do społeczności lokalnej w celu zbadania opinii na temat 3 podstawowych obszarów aktywności: gospodarki, środowiska (zarówno przyrodniczego, jak i przestrzennego) oraz społeczeństwa. Ocenie mieszkańców poddano warunki życia w Gminie (lokalny rynek pracy, opieka społeczna, opieka zdrowotna, bezpieczeństwo mieszkańców, edukacja przedszkolna, szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne, dostępność do kultury i rozrywki oraz do sportu i rekreacji, stan dróg, stan środowiska naturalnego, dostęp do Internetu, poziom usług), największe obszary problemowe występujące na terenie Gminy (zanieczyszczenie środowiska, stan techniczny obiektów publicznych, patologie społeczne, przestępczość, brak miejsc pracy, słaby dostęp do opieki społecznej i opieki zdrowotnej, niski poziom oferty edukacyjnej szkół, słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa, zły stan dróg, dostęp do Internetu). Badano ponadto opinię miejscowej ludności na temat możliwych kierunków rozwojowych oraz priorytetów inwestycyjnych Gminy w okresie objętym niniejszą Strategią.

4.2 Konsultacje społeczne – spotkanie warsztatowe

Spotkanie warsztatowe w ramach konsultacji społecznych na potrzeby tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015-2022 miały miejsce 17.04.2015 r. Udział w spotkaniu wzięli członkowie Zespołu Konsultacyjnego ds. Strategii Rozwoju. W zakres prac zebranej grupy wchodziła identyfikacja i następnie hierarchizacja obszarów problemowych występujących na

terenie Gminy oraz przygotowanie analizy SWOT (silne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Materiał powstały podczas zajęć warsztatowych przyczynił się w znacznym stopniu do opracowania podstaw do wyznaczenia celów strategicznych i operacyjnych gminy na lata 2015-2022.

4.3 Konsultacje społeczne – ocena projektu Strategii

Gotowy projekt Strategii Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015-2022 przedstawiony zostanie mieszkańcom na zebraniach sołeckich oraz ponownie Zespołowi Konsultacyjnemu ds. Strategii Rozwoju, gdzie zainteresowane grupy będą mogły wyrazić swoje zdanie na temat zapisów dokumentu.

5. Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na terenie Gminy

Identyfikacja problemów to kolejny etap budowania strategii rozwoju Gminy Nowe Ostrowy. Na podstawie prac warsztatowych Zespołu ds. Strategii Rozwoju, wyników ankiety skierowanej do mieszkańców oraz po analizie danych zastanych zidentyfikowane zostały następujące problemy o charakterze globalnym, a więc dotyczącym całego terenu Gminy:

5.1 Problemy obszaru społecznego

- wysoki stopień bezrobocia;
- zmniejszająca się liczba mieszkańców;
- niski poziom wykształcenia mieszkańców;
- zbyt mało osób o kwalifikacjach poszukiwanych na rynku pracy
- wysoki wskaźnik migracji zewnętrznych – migracje zarobkowe
- niska aktywność i integracja społeczności lokalnej;
- mała liczba organizacji pozarządowych
- niedostateczna ilość imprez kulturalnych;
- słaby dostęp do specjalistycznych usług ochrony zdrowia;
- mała ilość komunalnych zasobów mieszkaniowych oraz niski standard części zasobów;
- brak możliwości zdobywania nowych kwalifikacji zawodowych na terenie gminy;
- ubożenie społeczeństwa i wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodów materialnych;
- wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu

5.2 Problemy obszaru gospodarczego

- Niski poziom przedsiębiorczości

- Niedostatecznie wykształcony sektor usług
- Brak zainteresowania terenami inwestycyjnymi
- Brak na terenie dużych zakładów pracy
- Braki w infrastrukturze technicznej dla rozwoju przedsiębiorstw (drogi, sieć wodno – kanalizacyjna, gazownicza)
- Słabo rozwinięte rolnictwo - małe, niskotowarowe i nisko dochodowe gospodarstwa rolne
- Słaba dywersyfikacja działalności rolniczej
- Niewystarczająca promocja inwestycyjna gminy

5.3 Problemy obszaru środowiska naturalnego oraz infrastruktury technicznej

- brak sieci gazowej
- zły stan dróg lokalnych (gminnych i powiatowych)
- niedostateczna infrastruktura towarzysząca drogom tj. brak chodników, poboczy, oświetlenia ulicznego, parkingów, ścieżek rowerowych)
- duża dokuczliwość związana z działalnością firmy BARTER Coal Sp. z o.o.
- zagrożenia dla środowiska naturalnego wynikające z transportu substancji niebezpiecznych przez gminę (drogi, kolej),
- brak dobrze wyposażonych jednostek OSP,
- brak na terenie gminy pełnowymiarowej hali sportowej
- niski stopień skanalizowania gminy
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych spowodowane brakiem szczelności przydomowych szamb
- problem niskiej emisji związany ze spalaniem węgla w gospodarstwach domowych,
- niska efektywność energetyczna budynków publicznych w gminie,
- duży stopień dewastacji parków wiejskich

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się gmina. Służy ona podporządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów własnych i wpływu otoczenia, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników mogących mieć wpływ na pochodzenie planu strategicznego – silne strony (strenghts), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

Silne i słabe strony traktowane są jako czynniki wewnętrzne, natomiast szanse i zagrożenia jak czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki.

Analiza SWOT jest swego rodzaju pomostem między diagnozą społeczno-gospodarczą Gminy a strategią jej rozwoju - zidentyfikowane silne i słabe strony oraz możliwości i zagrożenia są podsumowaniem obecnej sytuacji Gminy, a jednocześnie wstępem do określenia perspektyw jej rozwoju, który powinien bazować na posiadanych własnych atutach oraz szansach, pojawiających się w otoczeniu.

Analiza SWOT

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• dobre połączenie komunikacyjne ✓ przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 91 ✓ bliskość autostrady A1 i A2 ✓ linia kolejowa relacji Łódź - Bydgoszcz • ogólnie dobra jakość gleb pod działalność rolniczą • nowoczesna oczyszczalnia ścieków i stacja uzdatniania wody • skanalizowana największa miejscowość gminy tj. Ostrowy-Cukrownia • rozwinięta sieć wodociągowa • własna infrastruktura szerokopasmowego Internetu w technologii LTE • znaczny potencjał dziedzictwa kulturowego • walory przyrodnicze (las i rezerwat przyrody) oraz turystyczne (zabytki, akweny wodne) • dostępność do linii energetycznych 110 kV • wolne tereny inwestycyjne • wysoki poziom edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym • kompetencje pracowników urzędu • uregulowany stan prawny terenów inwestycyjnych i obiektów do zagospodarowania • posiadanie Miejscowego Planu	• wysoki poziom bezrobocia oraz zjawisko tzw. bezrobocia ukrytego • niskie kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych • malejąca liczba ludności • brak dużych zakładów pracy • brak instytucji otoczenia biznesu • brak alternatywnych źródeł dochodów dla pracujących w rolnictwie • rozdrobnienie i niska towarowość i innowacyjność rolnictwa • brak na terenie gminy pracy dla osób wykształconych spełniających ich ambicje i wykorzystujących ich wiedzę i umiejętności • słaby stan dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) i braki w infrastrukturze około drogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie uliczne itd.) • braki w infrastrukturze komunalnej, komunikacyjnej i ochronie środowiska • niski poziom dochodów samorządu gminnego • mała liczba podmiotów gospodarczych świadcząca o niskim poziomie przedsiębiorczości mieszkańców • niska aktywność społeczna mieszkańców • ponoszenie znacznej ilości wydatków na pomoc społeczną • niewystarczające wyposażenie jednostek OSP • niski poziom nakładów inwestycyjnych

Zagospodarowania Przestrzennego • nowo opracowane studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy • korzystanie ze środków EFS w celu rozwoju kapitału ludzkiego	• rozproszenie osadnictwa na terenie gminy skutkujące podniesieniem kosztów infrastruktury technicznej • ograniczone możliwości w absorpcji funduszy unijnych ze względu na braki środków na udział własny • zbyt małe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii • pauperyzacja społeczeństwa • zły stan parków wiejskich i obiektów zabytkowych • brak zasobów mieszkań komunalnych • niski stopień skanalizowania obszaru gminy
--	---

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Zewnętrzne środki finansowe (głównie unijne) w zakresie rozwoju infrastruktury i rewitalizacji dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego oraz kapitału ludzkiego • Inwestycje z zewnątrz • rozwój miasta Kutna oraz Specjalnej Strefy Ekonomicznej • rozwój współpracy międzygminnej oraz współpracy z władzami powiatowymi, wojewódzkim oraz Związkiem Gmin Regionu Kutnowskiego i LGD „Centrum” • zmniejszenie bezrobocia w skali makro • edukacja społeczności na terenach wiejskich • wzrost nakładów na realizację zadań zleconych z zakresu opieki społecznej • wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa • rozwój agroturystyki • wzrost produkcji biopaliw związany z ustawodawstwem krajowym i unijnym • powstawanie grup kooperacyjnych i producenckich oraz innych grupowych form działalności w rolnictwie • powroty (imigracja) osób z zagranicy (aktywność, przedsiębiorczość, zdobyte doświadczenie)	• obciążenia gminy dodatkowymi zadaniami bez wsparcia finansowego • niestabilność przepisów prawnych • migracja młodych i wykształconych ludzi • obniżenie subwencji i dotacji celowych • postępujące rozwarstwienie ekonomiczne • znaczne ograniczenie po roku 2022 dostępu do wsparcia ze środków unijnych • pogarszające się warunki bytowe ludności • niska profilaktyka oraz ograniczony dostęp do specjalistycznej służby zdrowia • skażenie środowiska naturalnego • starzenie się społeczeństwa i inne niekorzystne procesy demograficzne • ekonomiczne problemy oświaty – rosnące koszty w kontekście malejącej liczby uczniów • niska opłacalność produkcji rolnej

• rozwój ekonomii społecznej • wykorzystanie odnawialnych źródeł energii • rozwój mieszkalnictwa jednorodzinnego	

7. Wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT

7.1 Uwarunkowania ekologiczno-przestrzenne

Gminę Nowe Ostrowy na tle powiatu kutnowskiego cechuje dość dobre położenie pod względem krajobrazowo - przyrodniczym. Mając na uwadze lokalizację w pobliżu powiatowego miasta Kutno, walory przyrodnicze, bogactwo w lasach (runo leśne oraz różnorodność flory i fauny), dwa stosunkowo duże zbiorniki wodne po wyrobiskach kopalnianych, brak przemysłu w południowo-wschodniej części gminy, wskazane byłoby zwrócenie uwagi na wykorzystanie tych aspektów na rzecz rozwoju np. gospodarstw agroturystycznych, ośrodków rekreacyjnych czy nawet wypoczynkowych. Konieczna wydaje się też większa aktywność marketingowa Gminy, reklamująca atuty położenia i docierająca ze swoją ofertą do szerszego grona odbiorców. Wskazane byłyby także wspólne przedsięwzięcia partnerskie z gminami sąsiednimi, także w ramach Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Rozwoju Gmin „CENTRUM”. Działania te pozwolą dotrzeć do większej liczby potencjalnych odbiorców oferty wypoczynkowo – rekreacyjnej. Takie działania mogą przynieść wzrost zainteresowania Gminą jako miejscem na weekendowego odpoczynku dla mieszkańców Kutna.

Jeżeli chodzi o gospodarkę przestrzenną Gmina prowadzi zagospodarowanie w kierunku budownictwa jednorodzinnego oraz rekreacyjnego. W obliczu malejącej liczby mieszkańców, jest to kierunek prawidłowy. Gmina posiada również zasoby terenów inwestycyjnych, które stanowią znaczący atut w związku z pozyskiwaniem inwestorów oraz tworzeniem nowych miejsc pracy.

7.2 Uwarunkowania społeczne

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, liczba mieszkańców Gminy Nowe Ostrowy, podobnie jak w całym województwie łódzkim stopniowo maleje. Przyczyną tej jest sytuacji ujemny przyrost naturalny (liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń) oraz ujemne saldo migracji (liczba zameldowań jest mniejsza niż wymeldowań z terenu gminy). Gminę z dużą pewnością dotkną negatywne zjawiska z tym związane, takie jak spadek dochodów liczonych od liczby mieszkańców, spadek zapotrzebowania na wybrane media (a więc dłuższy czas amortyzacji inwestycji) itd.

Wydaje się, że w związku z rosnącym zainteresowaniem mieszkańców Kutna osiedlaniem się w miejscowościach podmiejskich, reorientacja charakteru gminy Nowe Ostrowy, z obecnie rolniczego na rekreacyjno-mieszkalny jest dobrym kierunkiem przeciwdziałania niekorzystnym trendom demograficznym w gminie i może stanowić alternatywę lub uzupełnienie wobec osiedlania się w bezpośredniej bliskości miasta Kutna. W zakresie edukacji przedszkolnej zwiększyć powinna się liczba miejsc w oddziałach przedszkolnych, między innymi w celu objęcia znacznie większej niż dotychczas grupy dzieci, wychowaniem przedszkolnym, zgodnie ze standardami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

W obliczu sukcesywnie malejącej liczby uczniów w szkołach z terenu gminy należy rozważyć wdrożenie planu restrukturyzacji zatrudnienia. Jest to istotna kwestia, ponieważ spadek liczby dzieci wpływa znacząco na spadek dochodów gminy, a nie przekłada się na spadek kosztów edukacji. Warto zaznaczyć obecnie część oświatowa subwencji ogólnej wystarcza tylko na pokrycie 70 % wydatków na edukację w gminie. W zakresie oświaty warto byłoby się zwrócić jednocześnie w kierunku zwiększenia (pod względem ilościowym i jakościowym) oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. W chwili obecnej jest ona dosyć skromna i realizuje przede wszystkim potrzeby wyrównawcze w zakresie nauki, nie pozwalając na rozwijanie własnych zainteresowań i hobby. Istotną kwestią będzie również podjęcie działań zmierzających do stopniowego zwiększania wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji jako odpowiedź na wyzwania jakie niesie XXI wiek i idea społeczeństwa informacyjnego.

Na terenie Gminy zauważalna jest ograniczona dostępność do specjalistycznej opieki zdrowotnej w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia oraz występuje brak możliwości korzystania podczas badań, z nowoczesnego sprzętu diagnostycznego. Sukcesywne starzenie się społeczeństwa wymagać będzie tworzenia, oprócz zwiększenia w tym zakresie usług przychodni zdrowia, różnych innych form ochrony zdrowia oraz usług socjalnych skierowanych na obsługę osób w podeszłym wieku, takich jak np. domy pogodnej starości, domy dziennego pobytu osób starszych.

Biorąc pod uwagę niską aktywność społeczną swoich mieszkańców, Gmina wspierać powinna również powstawanie i działalność już istniejących małych organizacji w miejscowościach. Organizacje te mogą korzystać ze środków zewnętrznych i wspierać małe społeczności. Dlatego w ramach realizacji Strategii należy przewidzieć akcje promujące postawy oddolne mieszkańców i pomoc im w założeniu organizacji.

7.3 Uwarunkowania gospodarcze

Interwencja w ramach Strategii dotyczyć powinna stwarzania w Gminie Nowe Ostrowy warunków dla powstawania nowych przedsiębiorstw oraz wsparcia już istniejących. Wsparcie powinno być ukierunkowane dwutorowo. Z jednej strony zapewnić należy pomoc i doradztwo w obrębie Gminy, w ramach której będą mogły być realizowane nowe pomysły biznesowe, z drugiej strony natomiast, wspierać inwestycje w uatrakcyjnienie przestrzennej oferty inwestycyjnej. Gmina powinna aktywizować i pomagać osobom chętnym do założenia własnej działalności gospodarczej, wspierać organizacje kursów i szkoleń aktywizujących, również w kierunku dywersyfikacji gospodarstw rolnych. Zorganizować warto również wsparcie doradcze. Wsparcie to może być częściowo realizowane w oparciu o współpracę z Lokalną Grupą Działania.

Najważniejszym elementem działań w ramach Strategii powinno być tworzenie dogodnych warunków do tworzenia nowych przedsiębiorstw oraz promocja istniejącej oferty inwestycyjnej Gminy.

7.4 Infrastruktura techniczna

Obecnie wykorzystywane ujęcia wody oraz stacje uzdatniania wody zapewniają pełne pokrycie bieżących potrzeb oraz posiadają rezerwy. Sieć wodociągowa obejmuje blisko 100 % gospodarstw domowych. W ocenie stanu zaopatrzenia gminy w wodę za pozytywne uznać należy istnienie rezerw w istniejących źródłach poboru oraz zrealizowanie połączeń systemowych między wodociągami, umożliwiających współpracę i wzajemną alimentację w sytuacjach awaryjnych. Dalsza rozbudowa sieci powinna być prowadzona z uwzględnieniem obsługi terenów przeznaczonych do zainwestowania, jednak stan wodociągu komunalnego nie ogranicza rozwoju przestrzennego gminy. Z uwagi na obniżającą się sprawność urządzeń i pogarszającą się jakość wody surowej, czerpanej z ujęć, podstawowym problemem gospodarki komunalnej jest utrzymanie standardów jakościowych. Dla utrzymania produkcji wody na obecnym poziomie i wymaganych parametrów jakościowych, konieczne jest modernizacja ujęć wody i technologii jej uzdatniania w miejscowościach Imielno i Grochów.

Dla poprawienia stanu środowiska przyrodniczego niezbędne jest natomiast uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Nowe Ostrowy poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnych w miejscowościach o zwartej zabudowie i ograniczenie niekontrolowanych wycieków do gruntu poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach o zabudowie rozproszonej. Konieczne jest także usprawnienie w zakresie gospodarki cieplnej. Mieszkańcy Gminy, którzy w przeważającej większości korzystają z indywidualnych palenisk znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych opalanych głównie węglem czy koksem, zanieczyszczają środowisko, powodując emisję pyłów i szkodliwych gazów. Unia Europejska narzuca normy ochrony środowiska,

co w konsekwencji przekłada się na uwzględnienie zmian w systemie ogrzewania, na bardziej ekologiczne. Zaleca się modernizację istniejących kotłowni węglowych. Nowe kotłownie należałoby realizować w oparciu o nowoczesne kotły, o wysokiej sprawności grzewczej i niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Budowa w poszczególnych miejscowościach kotłowni z wysokoprężnymi kotłami opalnymi olejem, gazem lub nowoczesnym paliwem stałym: eko groszek, pellet czy wióry pozwoli na ograniczenie wydzielania szkodliwych substancji do atmosfery. Również doprowadzenie gazu do wszystkich miejscowości pozwoliłoby na zmiany dotychczasowego systemu ogrzewania mieszkań i budynków w Gminie, poprawiając parametry jakościowe powietrza. Proponuje się także inne ekologiczne źródła ciepła: elektryczne i niekonwencjonalne (np. z elektrowni wiatrowych).

Układ dróg w gminie jest stosunkowo dobrze rozwinięty. Konieczna jest poprawa komunikacji pomiędzy wsiami, przebudowa oraz podwyższenie parametrów dróg. W poszczególnych miejscowościach brakuje chodników, ścieżek rowerowych oraz w celu poprawy odwodnienia dróg - renowacji rowów przydrożnych. Na terenach wiejskich widoczny jest brak placów zabaw dla dzieci.

Należy podjąć dalsze działania zmierzające do szeroko rozumianej odnowy wsi. Jest to niezwykle ważny element rozwoju Gminy, ponieważ przewiduje aktywizację mieszkańców w celu włączenia ich w planowanie rozwoju własnych miejscowości. Mieszkańcom należy pozostawić stosunkowo dużą swobodę decydowania o przestrzeni własnych miejscowości. Ich pomysły i kreatywność mają być wspierane i wykorzystywane przy realizacji celów Strategii. Odnowa wsi polegać będzie na rewitalizacji i kształtowaniu przestrzeni w miejscowościach. Każda wieś w Gminie powinna być miejscem przyjaznym i dobrym do życia. Chodniki, place zabaw, boiska, siłownie, zagospodarowane przestrzenie centra wiosek mają tworzyć spójny wyraz każdej miejscowości. Również dzieci i młodzież powinny być aktywnie włączane w kreowanie własnej przestrzeni do zabawy, czy rekreacji. W efekcie tak rozumianego procesu odnowy wsi wzrośnie również jako życia mieszkańców.

8. Określenie wizji i misji Gminy Nowe Ostrowy

Wizja gminy określa pożądaną przez mieszkańców obraz (wizerunek gminy) w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” gminy, pokazującym, **jak powinna ona docelowo wyglądać**, jakie funkcje spełniać.

Wypracowana podczas spotkań różnych środowisk, **wizja gminy Nowe Ostrowy** brzmi następująco:

Gmina Nowe Ostrowy to miejsce, w którym:

- *żyje się bezpiecznych warunkach, w aktywnej i zintegrowanej społeczności,*

- *stan środowiska naturalnego jest zadowalający,*
- *przyjemnie spędza się wolny czas, korzystając z oferty kultury, sportu i rekreacji,*
- *zdobywa się wiedzę w nowoczesnych placówkach oświatowych,*
- *dobrze prowadzi się działalność gospodarczą i znajduje się zatrudnienie,*
- *istnieje dobre połączenia komunikacyjne wewnątrz Gminy oraz do Kutna i innych ośrodków miejskich*

Powyższa wizja wskazuje na to, że gmina Nowe Ostrowy ma być przede wszystkim dogodnym miejscem do życia, pracy i wypoczynku dla obecnych i przyszłych mieszkańców, mającą wiele do zaoferowania lokalnej społeczności i przyjezdnym. Jednocześnie Gmina Nowe Ostrowy pragnie być gminą silną gospodarczo i otwartą komunikacyjnie.

Misja rozwoju Gminy

Misja określa, jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Jest ona sentencją, która najlepiej ujmuje główne, planowane kierunki działania samorządu, jest także najlepszym podsumowaniem całego opracowanego planu strategicznego. Na podstawie analizy atutów oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Gminy, sformułowano następującą deklarację:

„Jesteśmy rozwijającą się gminą, atrakcyjnie położoną w centralnej Polsce.

Określony w wizji stan docelowy naszej Gminy – przyjazne miejsce do życia, pracy i wypoczynku – pragniemy osiągnąć w szczególności poprzez:

- *rozbudowę i modernizację infrastruktury komunalnej, z poszanowaniem środowiska naturalnego,*
- *dbałość o poziom wykształcenia naszych mieszkańców,*
- *zapewnienie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu,*
- *stwarzanie dogodnych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej,*
- *zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz usług społecznych,*
- *kreowanie atrakcyjnego wizerunku Gminy na zewnątrz”.*

W tak sformułowanej misji można wyróżnić kilka istotnych zagadnień. Pierwsze zdanie wskazuje atut lokalizacyjny wynikający z położenia Gminy na mapie kraju oraz fakt sukcesywnego rozwoju. Drugie zdanie precyzuje zapisy wizji Gminy – wskazuje na główne sposoby osiągnięcia pożądanego,

docelowego stanu, poprzez dbałość o rozwój osobisty mieszkańców (oświata, pomoc społeczna, aktywność społeczna), rozwój wielu form wypoczynku, otwartość na inwestorów. Bardzo ważny jest ostatni element misji – tworzenie atrakcyjnego wizerunku Gminy Nowe Ostrowy – gminy nowoczesnej, dobrze zarządzanej, mającej wiele do zaoferowania zarówno inwestorom, jak i lokalnej społeczności i przyjezdnym.

8. Cele strategiczne, operacyjne oraz działania objęte Strategią Rozwoju Gminy

Nowe Ostrowy na lata 2015 – 2022.

Na podstawie opisanych wniosków i rekomendacji z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz przeprowadzonej analizy SWOT należy kierować się zasadą aby w przyszłym działaniu w odniesieniu do wyników analizy:

- wykorzystywać i wzmacniać mocne strony,
- eliminować lub poprawiać słabe strony,
- wykorzystywać szanse,
- eliminować zagrożenia.

Wnioski te stały się w konsekwencji punktem wyjścia do definiowania celów i przedsięwzięć w ramach Strategii. Zamierzone działania objęte Strategią Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 – 2022 realizowane będą w ramach trzech obszarów rozwoju:

- **Obszar I. Infrastruktura i środowisko**
- **Obszar II. Społeczeństwo**
- **Obszar III. Gospodarka**

Wskazane obszary rozwoju uwzględniają wszystkie kwestie problemowe i jednocześnie odzwierciedlają potrzeby gminy w zakresie działań na rzecz poprawy konkurencyjności lokalnej gospodarki, modernizacji infrastruktury i kwestii zrównoważonego rozwoju oraz rozwoju kapitału ludzkiego. Zdefiniowane obszary rozwoju są względem siebie równoważne i wzajemnie się uzupełniają. Dla każdej ze strategicznych obszarów rozwoju sformułowane zostały cele strategiczne, które należą do grupy celów kierunkowych (odpowiadają na pytanie: co chcemy osiągnąć?) i długofalowych, o terminie realizacji sięgającym do 2020 roku. Cele strategiczne obejmują po kilka celów operacyjnych. Cele te dotyczą średniego horyzontu czasowego (3-7 lat). Odpowiadają na pytanie: w jaki sposób to osiągnąć?, wskazują zatem określone narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono z kolei kierunki interwencji - przykładowe zadania i projekty do realizacji.

Strategiczne cele rozwoju Gminy są następujące:

1. Dobry stan infrastruktury technicznej i środowiska naturalnego
2. Wysoka jakość życia mieszkańców
3. Rozwój gospodarczy Gminy

Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę poszczególnych celów będącą głównymi wyznacznikami kierunków rozwoju gminy w przyszłości. W ramach przedmiotowej Strategii i sformułowanych powyżej celów strategicznych wyznaczono 13 celów operacyjnych oraz szereg przedsięwzięć pozwalających na realizację założeń celów.

OBSZAR INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny I: Dobry stan infrastruktury technicznej i środowiska naturalnego

Podstawowym oczekiwaniem mieszkańców w stosunku do każdego samorządu są jego aktywne działania, mające na celu poprawę obecnego standardu życia w gminie. Mimo postępów w zakresie rozwoju podstawowej infrastruktury technicznej wciąż istnieją potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej w tym zakresie. Pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną to obecnie nie tylko jedno z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, ale także kluczowy warunek rozwoju gospodarczego. Należy podkreślić, że inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej oznaczają poprawę stanu środowiska naturalnego, a więc życie w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu, co w znaczny sposób wpływa na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla potencjalnych nowych mieszkańców.

Wyznaczone na tej podstawie do realizacji cele operacyjne rozwoju gminy w tym obszarze obejmują:

- poprawę jakości istniejącej oraz dalszy rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
- poprawę dostępności komunikacyjnej gminy
- ochronę środowiska naturalnego i wsparcie działań proekologicznych
- odnowę i rozwój wsi

Cel operacyjny I.1 : Poprawa jakości istniejącej oraz rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

Realizacja przedmiotowego celu operacyjnego ma za zadanie stworzenie warunków na terenie gminy zapewniających dostęp mieszkańców do wysokiej jakości wody pitnej oraz systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych. Działania objęte przedmiotowym celem dotyczą dwóch zasadniczych elementów: modernizacji obecnego systemu wodociągowego w odniesieniu do sieci wodociągowych oraz punktów ujęć i uzdatniania wody, a także rozbudowy systemu oczyszczania ścieków.

Cel operacyjny I.2: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy

Jednym z priorytetów w rozwoju gminy w najbliższej przyszłości jest dalsza poprawa układu komunikacyjnego oraz dostępności komunikacyjnej gminy. Cel ten wychodzi na przeciw zarówno potrzebie zapewnienia odpowiedniej jakości życia lokalnej społeczności, ale odnosi się także do potrzeby poprawy połączeń komunikacyjnych ze stolicą powiatu – Kutnem. W tym zakresie

przewidziano do realizacji takie przedsięwzięcia jak: działania infrastrukturalne związane z budową i modernizacją sieci dróg utwardzonych oraz infrastruktury towarzyszącej zapewniających odpowiedni poziom bezpieczeństwa ruchu zarówno osób pieszych jak i pojazdów mechanicznych, modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz działania organizacyjne związanych z poprawą funkcjonowania komunikacji autobusowej i kolejowej na terenie gminy i poprawą za jej pośrednictwem dostępu mieszkańców do miasta powiatowego Kutna.

Cel operacyjny I.3: Ochrona środowiska naturalnego i wsparcie działań proekologicznych

Przedmiotowy cel zakłada podjęcie bezpośrednich działań przez samorząd minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne we wszystkich jego aspektach: wód, powietrza, gleb, fauny i flory, które w konsekwencji wpływają na jakość życia lokalnej społeczności. Tym samym przedmiotowy cel zakłada podjęcie przez samorząd bezpośrednich działań inwestycyjnych minimalizujących negatywny wpływ na środowisko, wspieranie takich działań podejmowanych przez inne podmioty czy osoby fizyczne z terenu gminy. Uzupełnieniem działań inwestycyjnych gminy powinny być działania w kierunku podniesienia świadomości wśród mieszkańców dotyczącej zasad dbania o stan środowiska. Szczególnie ważnym i efektywnym przykładem tego typu działań jest wykorzystywanie odnawialnych źródeł i zastępowanie nimi źródeł konwencjonalnych. Realizacja tego celu operacyjnego wychodzi naprzeciw potrzebie ochrony i jednocześnie promocji posiadanych walorów środowiska naturalnego na terenie gminy.

Cel operacyjny I.4 Odnowa i rozwój wsi

Odnowę i rozwój wsi definiuje się jako działania dla których najważniejsze jest zachowanie tożsamości i integralności wsi w jej wymiarze społecznym, duchowym wraz z całym dziedzictwem kultury materialnej i krajobrazu. Istotą programów odnowy jest polepszenie warunków życia mieszkańców obszarów wiejskich, z uwzględnieniem zarówno sfery materialnej, jak i duchowej. Realizacja programu ma na celu: podniesienie standardu życia i pracy na wsi, wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Zdefiniowany na potrzeby niniejszej Strategii cel operacyjny odnosi się do działań inwestycyjnych skierowanych na odnowę i rozwój sołectw z terenu gminy, tj. działania inwestycyjnych związane z rozbudową lub modernizacją posiadanej infrastruktury komunalnej, kształtowaniem jej centrów, miejsc o specjalnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawą estetyki, ochroną posiadanych zabytków itp.

Zakładane efekty realizacji celu strategicznego:

- Dobry stan infrastruktury wodno-ściekowej,
- Dobry stan infrastruktury drogowej i towarzyszącej oraz poprawa dostępności komunikacyjnej,
- Poprawa jakości walorów środowiska naturalnego,
- Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców,
- Poprawa estetyki sołectw

Matryca logiczna strategii – Obszar Infrastruktura i Środowisko

Obszar	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia
Obszar Infrastruktury i Środowisko	Dobry stan infrastruktury technicznej i środowiska naturalnego	Poprawa jakości istniejącej oraz rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	Modernizacja obiektów poboru i uzdatniania wody
			Rozbudowa sieci kanalizacyjnej
			Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
			Modernizacja sieci wodociągowej
		Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy	Budowa i modernizacja dróg, parkingów i chodników
			Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych gruntowych
			Wsparcie działań w zakresie poprawy funkcjonowania komunikacji autobusowej na terenie gminy i jej dopasowanie do potrzeb mieszkańców
		Ochrona środowiska naturalnego i wsparcie działań proekologicznych	Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii w sposób możliwie jak najmniej kolidujący z interesami mieszkańców gminy
			Działania w kierunku wyposażenia obiektów użyteczności publicznej w odnawialne źródła energii
			Zapewnienie segregacji odpadów komunalnych
			Ograniczenie emisji zanieczyszczeń – Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej
			Realizacja programu gospodarki odpadami
			Wsparcie procesu utylizacji

			odpadów, w tym zwłaszcza azbestowych
			Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej
			Tworzenie obszarów zielonych w sąsiedztwie szkół i budynków użyteczności publicznej
			Promocja położonych na terenie gminy obszarów chronionych
			Ochrona cennych przyrodniczo kompleksów rolnych, dolin rzek i cieków wodnych
			Propagowanie wśród mieszkańców proekologicznego trybu życia i podnoszenie świadomości o ochronie środowiska naturalnego
			Wspieranie i promocja racjonalizacji gospodarki energią w gospodarstwach domowych na terenie gminy
			Stosowanie proekologicznych technologii podczas realizacji inwestycji komunalnych
			Program gospodarowania wodami
		Odnowa i rozwój wsi	Podjęcie prac nad rewitalizacją miejscowości Ostrowy-Cukrownia
			Zagospodarowanie niewykorzystanych przydrogowych terenów kolejowych w msc. Nowe Ostrowy
			Poprawa estetyki sołectw
			Modernizacja strażnic OSP i świetlic

				wiejskich
				Rewitalizacja parków wiejskich

OBSZAR SPOŁECZEŃSTWO

Cel strategiczny II : wysoka jakość życia mieszkańców

Stworzenie właściwych warunków życia jest jednym z podstawowych elementów gwarantujących jednostce określony poziom atrakcyjności pod względem miejsca zamieszkania. Na poprawę warunków i jakości życia wpływa szereg czynników. W wyniku szeregu działań podejmowanych przez Gminę można zagwarantować mieszkańcom wysoką jakość życia, co w konsekwencji generuje rozwój społeczny, a także gospodarczy obszaru. Zapewnienie właściwych warunków przyczyni się do podniesienia konkurencyjności Gminy w tym zakresie, a także może stanowić argument dla wzrostu atrakcyjności jednostki jako nowego miejsca zamieszkania.

Na rzecz jakości podniesienia jakości życia obecnych i przyszłych mieszkańców realizowane powinny być przedsięwzięcia obejmujące swym zakresem zarówno sferę materialną i infrastrukturalną, jak również potencjał w postaci kapitału ludzkiego.

Wyznaczone na tej podstawie do realizacji cele operacyjne rozwoju gminy w tym obszarze obejmują:

- **Rozwój społeczeństwa informacyjnego**
- **Zapewnienie wysokiej jakości oświaty**
- **Rozwój kapitału ludzkiego**
- **Rozwój usług społecznych**
- **Wzrost inicjatyw społecznych i roli sektora NGO oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne gminy**
- **Rozwój zaplecza i oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej**

Cel operacyjny II.1: Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Realizacja wyznaczonego celu nawiązuje do budowania idei społeczeństwa informacyjnego na terenie gminy. Rosnące znaczenie Internetu, zarówno w przypadku usług publicznych jak i prowadzenia działalności gospodarczej czy codziennym życiu powoduje, że dostęp do sieci internetowej o odpowiedniej przepustowości i jakości łączy jest nieodzownym elementem decydującym o codziennym życiu. Cel ten nawiązuje także do rozwoju usług publicznych za pośrednictwem sieci, a w konsekwencji do poprawy jakości życia lokalnej społeczności.

Cel operacyjny II.2: Zapewnienie wysokiej jakości oświaty

Realizacja wyznaczonego celu operacyjnego ma za zadanie zapewnienie warunków dostępu do edukacji na terenie gminy na wszystkich jego poziomach za które wprost jest odpowiedzialny samorząd gminny: przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym. W ramach celu założono realizację przedsięwzięć o charakterze zarówno typowo inwestycyjnym, polegających przede wszystkim na modernizacji i doposażeniu obiektów edukacyjnych, rozwój przyszkolnej bazy sportowej, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie edukacji, jak i realizację projektów nie inwestycyjnych o charakterze szkoleniowym, doradczym czy planistycznym.

Cel operacyjny II.3: Rozwój kapitału ludzkiego

Realizacja wyznaczonego celu operacyjnego odnosi się do ogólnego podnoszenia kwalifikacji mieszkańców gminy, głównie tych w wieku dorosłym oraz rozwoju systemu kształcenia ustawicznego. W ramach realizacji przedmiotowego celu przewiduje się również interwencje samorządu gminnego na lokalnym rynku pracy polegające m.in. na organizacji prac publicznych, staży itp.

Cel operacyjny II.4: Rozwój usług społecznych

Wyznaczony cel operacyjny jest poprawa jakości świadczenia na terenie gminy usług społecznych w zakresie ochrony zdrowia, opieki społecznej, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego. Jednocześnie cel obejmuje realizację działań o charakterze profilaktyki prozdrowotnej które będą realizowane przy współpracy z podmiotami zajmującymi się ochroną zdrowia na terenie gminy oraz na poziomie powiatu kutnowskiego.

Cel operacyjny II.5: Wzrost inicjatyw społecznych i roli sektora NGO oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne gminy

Realizacja założeń celu nawiązuje do idei rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na terenie gminy i wsparcia powstawania i działalności lokalnych organizacji pozarządowych. Cel zakłada tym samym wzrost zainteresowania mieszkańców aktywnym udziałem w życiu społecznym gminy przede wszystkim na poziomie typowo lokalnym. Ponadto cel obejmuje wsparcie procesu wzajemnej współpracy zarówno pomiędzy organizacjami pozarządowymi jak i współpracy na linii organizacje pozarządowe – samorząd gminy.

Cel operacyjny II.6: Rozwój zaplecza i oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

Założenia celu operacyjnego obejmują działania skierowane przede wszystkim do mieszkańców gminy i mają za zadanie poprawę jakości życia lokalnej społeczności za pośrednictwem sportu, rekreacji i kultury. Cel obejmuje realizację działań infrastrukturalnych zmierzających do prawidłowego funkcjonowania infrastruktury tego typu, rozwój oferty o charakterze sportowo-

rekreacyjnym oraz kulturalnym skierowanej w szczególności do najmłodszej części społeczności lokalnej.

Zakładane efekty realizacji celu strategicznego:

- Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców,
- Wzrost jakości kształcenia w placówkach oświatowych na terenie gminy,
- Poprawa stanu zdrowia oraz bezpieczeństwa socjalnego społeczności lokalnej,
- Poprawa jakości życia społeczności lokalnej,
- Wzrost udziału mieszkańców w życiu społecznym, sportowym i kulturalnym,
- Dostęp do szerokopasmowego Internetu oraz rozwinięte usługi publiczne i edukacyjne w oparciu o sieć Internet (e-urząd, e-szkola itd.) .
- Lepsza oferta spędzania wolnego czasu

Matryca logiczna strategii – Obszar Społeczeństwo

Obszar	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia
Społeczeństwo	Wysoka jakość życia mieszkańców	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Promocja rozwoju społeczeństwa informacyjnego na terenie gminy
			Rozwój usług publicznych w oparciu o sieć Internet (e-urząd)
			Rozwój infrastruktury informatycznej (likwidowanie tzw. „białych plam” w dostępie do szerokopasmowego
	Zapewnienie wysokiej jakości oświaty		Modernizacja bazy szkolnej i przedszkolnej
			Wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych w edukacji (e-szkola)
			Rozbudowa bazy sportowej przy szkołach
			Wspieranie rozwoju opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym
			Realizacja programów rozwojowych szkół
			Zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie oferty i formy zajęć pozalekcyjnych
			Wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry dydaktycznej ze szkół z terenu gminy
	Rozwój kapitału ludzkiego		Wspieranie doradztwa zawodowego
			Wspieranie form kształcenia

		ustawicznego zapewniających wzrost kwalifikacji poszukiwanych w regionie Organizacja robót publicznych, staży etc. Programy w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy – szkolenia przekwalifikujące, z zakresu zakładania i prowadzenia własnej firmy, aktywnego poszukiwania pracy Promocja i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej
		Przeciwdziałanie biedzie i zjawisku wykluczenia społecznego Rozwój różnorodnych form usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych Rozszerzenie zakresu świadczonych usług zdrowotnych oraz doposażenie w wysoko specjalistyczny sprzęt diagnostyczny Podjęcie działań w zakresie nowoczesnej profilaktyki społeczno-zdrowotnej Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz bezpieczeństwa socjalnego
	Wzrost inicjatyw społecznych i roli sektora NGO oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne gminy	Wspieranie wszelkich form działalności kulturalnej, społecznej i sportowej mieszkańców Wsparcie organizacji szkoleń dla mieszkańców z samoorganizacji i

		Rozwój zaplecza i oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	zakładania organizacji pozarządowych oraz ich funkcjonowania
			Rozwój oferty kulturalnej dla mieszkańców
			Organizacja imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym oraz kulturalnym
			Rozbudowa i modernizacja bazy sportowej i rekreacyjnej pozaszkolnej

OBSZAR GOSPODARKA

Cel strategiczny III: rozwój gospodarczy Gminy

Rozwój gospodarczy jest podstawowym warunkiem zmniejszania się rozmiarów bezrobocia na jej terenie, jak również źródłem wzrostu zamożności i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Dzięki wpływom z podatków rosną dochody budżetu samorządowego oraz maleją wydatki przeznaczone na pomoc społeczną. Należy przy tym podkreślić, iż samorząd lokalny posiada ograniczone – zarówno z punktu widzenia uregulowań prawnych, jak i możliwości finansowych – narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie gminy. Nie oznacza to jednak, że nie może on pełnić roli strony wspierającej i do pewnego stopnia stymulującej przemianę w gospodarce i na rynku pracy.

Wyznaczone na tej podstawie do realizacji cele operacyjne rozwoju gminy w tym obszarze obejmują:

- **Zrównoważone planowanie przestrzenne**
- **Stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości**
- **Dostosowanie struktury i charakteru rolnictwa do potrzeb rynku**

Cel operacyjny III.1: Zrównoważone planowanie przestrzenne

Jedną z głównych przesłanek optymalnego rozwoju gminy są jej uwarunkowania rozwoju przestrzennego związane z wydzielaniem obszarów inwestycyjnych, terenów zabudowy mieszkaniowej czy obszarów pod zabudowę i funkcję rekreacyjno-turystyczną. Wyznaczony cel ma za zadanie planowanie rozwoju obszarów o charakterze inwestycyjnym oraz mieszkaniowym i rekreacyjnym. W pierwszym z wymienionych aspektów cel obejmuje zadania związane z wydzielaniem terenów pod inwestycje gospodarcze oraz ich uzbrajanie w znacznej mierze poprawiające atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy. Drugi aspekt celu wskazuje na pogodzenie występujących na terenie gminy terenów rolniczych oraz terenów cennych przyrodniczo z miejscami przeznaczonymi pod rozwój zabudowy mieszkaniowej, inwestycje za zakresu odnawialnych źródeł energii czy innych inwestycji gospodarczych. Jednocześnie założenia celu wskazują na konieczność uwzględnienia w procesie planowania interesów wszystkich zainteresowanych stron w tym przede wszystkim obecnych mieszkańców.

Cel operacyjny III.2: Stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

Jednym z głównych elementów decydujących o rozwoju gospodarczym gminy jest rozwój przedsiębiorczości. Obecnie sytuacja w tym zakresie nie przedstawia się korzystnie – niewielka liczba podmiotów gospodarczych, stosunkowo wysokie bezrobocie, mimo preferencyjnych warunków dla powstawania i działalności gospodarczej nowych przedsiębiorstw – nie są elementami stanowiącymi o sile rozwoju gospodarki gminy. Stąd konieczność podjęcia działań mających na celu stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

Cel operacyjny III.3: Dostosowanie struktury i charakteru rolnictwa do potrzeb rynku

Założenia przedmiotowego celu wynikają z obecnej sytuacji słabego rozwoju rolnictwa na terenie gminy wynikającego z kilku głównych aspektów:

- Stosunkowo małej powierzchni gospodarstw rolnych,
- słabo rozwiniętego przetwórstwa produktów rolnych,

Wszystkie wymienione elementy powodują, iż obecnie mimo znacznego odsetka mieszkańców gminy trudniącego się rolnictwem i znacznej powierzchni użytków rolnych, ta gałąź gospodarki nie zapewnia odpowiedniego poziomu dochodów i utrzymania mieszkańców gminy determinując poziom osiąganych przychodów oraz jakość życia lokalnej społeczności. Sytuacja ta ma swoje źródło przede wszystkim w występowaniu na terenie gminy niewielkich, rodzinnych, niskotowarowych gospodarstw rolnych które nie zapewniają utrzymania i należytego źródła przychodów rolniczej części ludności gminy.

Bazując na przedstawionym opisie należy wskazać, że do głównych wyzwań na jakie ma odpowiadać przedmiotowy cel należą przede wszystkim:

- Poprawa efektywności oraz rynkowe ukierunkowanie prowadzonej produkcji rolnej,
- Nawiązanie współpracy między producentami rolnymi a rynkiem zbytu,
- Współpraca i pomoc w organizacji kształcenia i szkolenia rolników m.in. w kierunku przekwalifikacji zawodowej i dywersyfikacja działalności rolniczej,
- Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego

Zakładane efekty realizacji celu strategicznego:

- Zrównoważony przestrzennie rozwój gminy,
- Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości,
- Dywersyfikacja działalności rolniczej

Matryca logiczna Strategii – Obszar Gospodarka

Obszar	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcia
Gospodarka	Rozwój gospodarczy Gminy	Zrównoważone planowanie przestrzenne	Przeznaczenie i uzbrojenie terenów słabych rolniczo pod budownictwo mieszkaniowo-rekreacyjne
			Monitoring, promocja wraz z ewentualnym przejęciem do zasobów nieruchomości Gminy terenów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania pod inwestycje gospodarcze
		Stworzenie warunków do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	Tworzenie zachęt podatkowych przez gminę
			Szkolenia dla osób zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej
			Tworzenie sprzyjających warunków do uruchomienia alternatywnych źródeł dochodu dla rolników
			Podjęmowanie działań na rzecz różnicowania działalności rolniczej
			Zapewnienie pomocy de minimis dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie gminy Nowe Ostrowy
			Promocja inwestycyjna Gminy
			Współpraca i pomoc w organizacji kształcenia i szkolenia rolników m.in. w kierunku prekwalfikacji zawodowej w obszarach rolnictwa zanikającego
		Dostosowanie struktury i charakteru rolnictwa do potrzeb rynku	

				Wspomaganie inicjatyw tworzenia grup producentów rolnych Pomoc doradcza, dostęp do informacji dla ludności rolniczej w tym wspierania w pozyskiwaniu środków zewnętrznych przez ludność zajmującą się rolnictwem
--	--	--	--	--

Harmonogram realizacji założeń Strategii

Przyjęty harmonogram realizacji założeń i celów przedmiotowej Strategii wynika przede wszystkim z przyjętego horyzontu czasowego dokumentu, który określono na lata 2015 – 2022. Dla tak przyjętego horyzontu czasowego wyznaczono przedsięwzięcia i cele szczegółowe Strategii, których dokładny harmonogram przedstawiono w poniższej tabeli. Jak wspomniano we Wstępie przyjęty okres realizacji założeń Strategii wynika i jest dostosowany przede wszystkim do kresów planowania budżetu Unii Europejskiej który ma wpływ na bardziej szczegółowe plany i programy strategiczne wdrażane w skali całej UE, w skali kraju czy regionu łódzkiego. Tym samym dostosowano okres wdrażania Strategii do okresu wdrażania dokumentów strategicznych na poziomie makro: powiatu, województwa, kraju i UE – z którymi mają być komplementarne dokumenty strategiczne na poziomie gminnym. Jednocześnie przyjęty horyzont czasowy pozwoli w trakcie wdrażania Strategii do szczegółowego dostosowania jej założeń, terminu realizacji i kosztów do budżetu UE na lata 2014 – 2020.

Wskazany harmonogram realizacji założeń Strategii do roku 2022 zasadniczo ma charakter ogólny i odnosi się do poziomu poszczególnych przedsięwzięć. Szczegółowy plan finansowy i zakładany harmonogram realizacji dotyczy jedynie zadań inwestycyjnych już zaplanowanych w chwili tworzenia Strategii. Szczegółowe terminy realizacji innych projektów w ramach poszczególnych przedsięwzięć i celów będą natomiast wynikały z przyjętych założeń tego dokumentu oraz z bardziej szczegółowych planów w tym wieloletniej prognozy finansowej gminy czy innych jednostek zaangażowanych we wdrażanie Strategii.

Przedstawiony poniżej harmonogramu ma charakter założeń i może być modyfikowany i dostosowany w trakcie wdrażania Strategii. Jednocześnie przyjęty system monitoringu i ewaluacji zakłada możliwość dostosowania m.in. okresu realizacji poszczególnych przedsięwzięć i celów do potrzeb i zmieniających się uwarunkowań: finansowych, instytucjonalnych i makroekonomicznych.

10. Harmonogram realizacji założeń Strategii

L.P.	Przedsięwzięcie	Okres realizacji	Lata realizacji								
			2015	2016	2017	2018	2019	20	2021	2022	
OBSZAR INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO											
Cel operacyjny: Poprawa jakości istniejącej oraz rozwój infrastruktury wodno-ściekowej											
1	Modernizacja obiektów poboru i uzdatniania wody	2016-2020		X	X	X		X			
2	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	2018-2022				X	X	X			
3	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2015- 2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Modernizacja sieci wodociągowej	2016-2022		X	X	X	X		X	X	X
Cel operacyjny: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy											
			2015	2016	2017	2018	2019	20	2021	2022	
5	Budowa i modernizacja dróg, parkingów i chodników	2016-2022		X	X	X		X	X	X	X
6	Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych gruntowych	2016-2022		X	X	X		X	X	X	X
7	Wsparcie działań w zakresie poprawy funkcjonowania komunikacji autobusowej na terenie gminy i jej dopasowanie do potrzeb mieszkańców	2016-2017		X	X						
Cel operacyjny: Ochrona środowiska naturalnego i wsparcie działań proekologicznych											
8	Wsparanie rozwoju odnawialnych źródeł energii w sposób możliwie jak najmniej kolidujący z interesami mieszkańców gminy	2016-2022		X	X	X		X	X	X	X
9	Podjęcie działań w kierunku wyposażenia obiektów użyteczności publicznej w odnawialne źródła energii	2016-2022		X	X		X	X	X	X	X
10	Zapewnienie segregacji odpadów komunalnych	2016-2022		X	X	X		X	X	X	X
11	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń – Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	2016-2022		X	X	X		X	X	X	X
12	Realizacja programu gospodarki odpadami	2015-2022	X	X	X	X		X	X	X	X

29	Rozwój infrastruktury informatycznej (likwidowanie tzw. „białych plam” w dostępie do szerokopasmowego	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny: Zapewnienie wysokiej jakości oświaty												
30	Modernizacja bazy szkolnej i przedszkolnej	2017-2020			X			X		X		
31	Wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych w edukacji	2016-2022		X				X		X		X
32	Rozbudowa bazy sportowej przy szkołach	2016-2022		X				X		X		X
33	Wspieranie rozwoju opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym	2016-2022		X				X		X		X
34	Programy rozwojowe szkół	2017-2022						X		X		X
35	Zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie oferty i formy zajęć pozalekcyjnych	2017-2022						X		X		X
36	Wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry dydaktycznej szkół z terenu gminy	2017-2022						X		X		X
Cel operacyjny: Rozwój kapitału ludzkiego												
37	Wspieranie doradztwa zawodowego	2016-2022		X				X		X		X
38	Wspieranie form kształcenia ustawicznego zapewniających wzrost kwalifikacji poszukiwanych w regionie	2016-2022		X				X		X		X
39	Organizacja prac publicznych, staży etc.	2016-2022		X				X		X		X
40	Programy w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy – szkolenia przekwalifikujące, z zakresu zakładania i prowadzenia własnej firmy, aktywnego poszukiwania pracy	2016-2022		X				X		X		X
41	Promocja i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej	2016-2022		X				X		X		X
Cel operacyjny: Rozwój usług społecznych												
42	Przeciwdziałanie biedzie i zjawisku wykluczenia społecznego	2016-2022		X				X		X		X
43	Rozwój różnorodnych form usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych.	2016-2022		X				X		X		X

44	Rozszerzenie zakresu świadczonych usług zdrowotnych, oraz doposażenie w wysoko specjalistyczny sprzęt diagnostyczny	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
45	Podjęcie działań w zakresie nowoczesnej profilaktyki społeczno-zdrowotnej	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
46	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz bezpieczeństwa społecznego	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny: Wzrost inicjatyw społecznych i roli sektora NGO oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne gminy														
47	Wspieranie wszelkich form działalności kulturalnej, społecznej i sportowej mieszkańców,	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
48	Wsparcie organizacji szkoleń dla mieszkańców z samorządów i zakładania organizacji pozarządowych oraz ich funkcjonowania	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny: Rozwój zaplecza i oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej														
49	Rozwój oferty kulturalnej dla mieszkańców	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
50	Organizacja imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym-kulturalnym	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
51	Rozbudowa i modernizacja bazy sportowej i rekreacyjnej pozaszkolnej	2018-2022				X	X	X	X	X	X	X	X	X
OBSZAR GOSPODARKA														
Cel operacyjny: Zrównoważone planowanie przestrzenne														
52	Przeznaczenie i uzbrojenie terenów słabych rolniczo pod budownictwo mieszkaniowo-rekreacyjne	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
53	Monitoring, promocja wraz z ewentualnym przejęciem do zasobów nieruchomości Gminy terenów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania pod inwestycje gospodarcze	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny: Stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości														
54	Tworzenie zachęt podatkowych przez gminę	2017-2022			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
55	Szkolenia dla osób zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

56	Tworzenie sprzyjających warunków do uruchomienia alternatywnych źródeł dochodu dla rolników	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X
57	Podjęmowanie działań na rzecz różnicowania działalności rolniczej	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X
58	pomoc de minimis dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie gminy Nowe Ostrowy	2017-2022			X	X	X	X	X	X	X	X
59	Promocja inwestycyjna Gminy	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny: Dostosowanie struktury i charakteru rolnictwa do potrzeb rynku												
60	Współpraca i pomoc w organizacji kształcenia i szkolenia rolników m.in. w kierunku przekwalifikacji zawodowej w obszarach rolnictwa zanikającego	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X
61	Wspomaganie inicjatyw tworzenia grup producenckich producentów rolnych	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X
62	Pomoc doradczą, dostęp do informacji dla ludności rolniczej w tym wspieranie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych przez ludność zajmującą się rolnictwem	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X

11. Źródła finansowania przedsięwzięć zmierzających do realizacji celów strategicznych i operacyjnych Strategii

Przedmiotowy dokument mający charakter Strategii nie określa w sposób precyzyjnie i nie wyszczególnia wszystkich projektów przeznaczonych do realizacji, koncentrując się w głównej mierze na celach jakie mają zostać osiągnięte oraz typy przedsięwzięć służące realizacji tych celów. Tym samym w Strategii nie określono dokładnego budżetu jego realizacji. Fakt ten wynika z samej specyfiki Strategii opisanej powyżej ale ma swoje uzasadnienie również w długim horyzoncie czasowym jaki obejmuje przedmiotowy dokument w którym trudno precyzyjnie ustalić koszty realizacji poszczególnych typów przedsięwzięć. Jednocześnie należy wskazać, że do realizacji poszczególnych celów w ramach Strategii lub nawet typów przedsięwzięć może przyczynić się różna liczba zróżnicowanych projektów – stąd sprecyzowanie nakładów na ich realizację na dzień przygotowania tego dokumentu jest niemożliwe.

Biorąc pod uwagę przyjęte do realizacji przedsięwzięcia i cele szczegółowe główny ciężar w przypadku środków finansowych w ramach Strategii będzie ponoszony na realizację projektów o charakterze inwestycyjnym w tym m.in. inwestycji drogowych, kanalizacyjnych czy projektów w rozbudowę/budowę obiektów kubaturowych np. szkoły, ośrodki zdrowia, remizy strażackie. Znacznie mniejsze pod względem wartości bezwzględnych środki będą wydatkowane na działania o wymiarze nieinwestycyjnym, „miękkim” związanych przede wszystkim z projektami szkoleniowymi, informacyjnymi i doradczymi, które jednak pod względem liczby zrealizowanych projektów będą również liczbowo znaczące wśród realizowanych w ramach Strategii działań.

W zakresie struktury finansowania projektów realizowanych w ramach Strategii w poniższej tabeli przedstawiono schemat podstawowych źródeł z jakich będą pochodziły środki finansowe na pokrycie kosztów realizacji założeń poszczególnych celów szczegółowych. Algorytm ten przedstawia główne źródła finansowania projektów w tym źródła zewnętrzne dostępne w momencie tworzenia Strategii tj. w 2015 roku. Przedstawione źródła finansowania dotyczą jedynie wybranych i najważniejszych potencjalnych źródeł finansowania projektów które mają swoje odzwierciedlenie w wyznaczonych celach Strategii i mają jednocześnie charakter otwarty, nie ograniczając możliwości finansowania projektów z innych źródeł. Dotyczy to m.in. Szwajcarskiego Mechanizmu Finansowego, środków grantowych w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich czy innych źródeł.

Dotychczasowe doświadczenia gminy wskazują, na fakt że zdecydowana większość projektów realizowanych w ramach Strategii będzie współfinansowana ze środków zewnętrznych. Gmina w tym zakresie prowadzi aktywną działalność i dalej będzie starała się o dofinansowanie realizowanych projektów ze środków zewnętrznych, w tym środków strukturalnych UE. Niniejsza Strategia zakłada,

że część kosztów realizowanych w ramach Strategii działań będzie pokrywana także ze środków prywatnych.

Źródła finansowania przedsięwzięć

L.P.	Przedsięwzięcie	Finansowanie										Fundusze Norweskie i EOG	SPK*	UM*	WFOŚiGW /NFOŚiGW	Środki własne gminy	Środki prywatne
		Fundusze UE 2014 – 2020					RPO WŁ*	PROW*	PO WER*	PO PC*	PO IŚ*						
OBSZAR INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO																	
Cel operacyjny: Poprawa jakości istniejącej oraz rozwój infrastruktury wodno-ściekowej																	
1	Modernizacja obiektów poboru i uzdatniania wody	X												X			
2	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	X												X			
3	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków																
4	Modernizacja sieci wodociągowej	X															
Cel operacyjny: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy																	
5	Budowa i modernizacja dróg, parkingów i chodników	X												X			
6	Modernizacje dróg dojazdowych do gruntów rolnych gruntowych	X												X			
7	Wsparcie działań w zakresie poprawy funkcjonowania komunikacji autobusowej na terenie gminy i jej dopasowanie do potrzeb mieszkańców	X													X		X
Cel operacyjny: Ochrona środowiska naturalnego i wsparcie działań proekologicznych																	
8	Wsparanie rozwoju odnawialnych źródeł energii w sposób możliwie jak najmniej kolidujący z interesami mieszkańców gminy	X							X					X		X	
9	Podjęcie działań w kierunku wyposażenia obiektów użyteczności publicznej w odnawialne źródła energii	X							X					X			
10	Zapewnienie segregacji odpadów komunalnych	X															
11	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń –	X												X			

29	Rozwój infrastruktury informacyjnej (likwidowanie tzw. „białych plam” w dostępie do szerokopasmowego	2016-2022																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
----	--	-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

56	Tworzenie sprzyjających warunków do uruchomienia alternatywnych źródeł dochodu dla rolników	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
57	Podjęmowanie działań na rzecz różnicowania działalności rolniczej	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
58	pomoc de minimis dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie gminy Nowe Ostrowy	2017-2022			X	X	X	X	X	X	X	X	X
59	Promocja inwestycyjna Gminy	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel operacyjny: Dostosowanie struktury i charakteru rolnictwa do potrzeb rynku													
60	Współpraca i pomoc w organizacji kształcenia i szkolenia rolników m.in. w kierunku przekwalifikacji zawodowej w obszarach rolnictwa zanikającego	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
61	Wspomaganie inicjatyw tworzenia grup producenckich producentów rolnych	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
62	Pomoc doradczą, dostęp do informacji dla ludności rolniczej w tym wspieranie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych przez ludność zajmującą się rolnictwem	2016-2022		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

11. Źródła finansowania przedsięwzięć zmierzających do realizacji celów strategicznych i operacyjnych Strategii

Przedmiotowy dokument mający charakter Strategii nie określa w sposób precyzyjnie i nie wyszczególnia wszystkich projektów przeznaczonych do realizacji, koncentrując się w głównej mierze na celach jakie mają zostać osiągnięte oraz typy przedsięwzięć służące realizacji tych celów. Tym samym w Strategii nie określono dokładnego budżetu jego realizacji. Fakt ten wynika z samej specyfiki Strategii opisanej powyżej ale ma swoje uzasadnienie również w długim horyzoncie czasowym jaki obejmuje przedmiotowy dokument w którym trudno precyzyjnie ustalić koszty realizacji poszczególnych typów przedsięwzięć. Jednocześnie należy wskazać, że do realizacji poszczególnych celów w ramach Strategii lub nawet typów przedsięwzięć może przyczynić się różna liczba zróżnicowanych projektów – stąd sprecyzowanie nakładów na ich realizację na dzień przygotowania tego dokumentu jest niemożliwe.

Biorąc pod uwagę przyjęte do realizacji przedsięwzięcia i cele szczegółowe główny ciężar w przypadku środków finansowych w ramach Strategii będzie ponoszony na realizację projektów o charakterze inwestycyjnym w tym m.in. inwestycji drogowych, kanalizacyjnych czy projektów w rozbudowę/budowę obiektów kubaturowych np. szkoły, ośrodki zdrowia, remizy strażackie. Znacznie mniejsze pod względem wartości bezwzględnych środki będą wydatkowane na działania o wymiarze nieinwestycyjnym, „miękkim” związanych przede wszystkim z projektami szkoleniowymi, informacyjnymi i doradczymi, które jednak pod względem liczby zrealizowanych projektów będą również liczbowo znaczące wśród realizowanych w ramach Strategii działań.

W zakresie struktury finansowania projektów realizowanych w ramach Strategii w poniższej tabeli przedstawiono schemat podstawowych źródeł z jakich będą pochodziły środki finansowe na pokrycie kosztów realizacji założeń poszczególnych celów szczegółowych. Algorytm ten przedstawia główne źródła finansowania projektów w tym źródła zewnętrzne dostępne w momencie tworzenia Strategii tj. w 2015 roku. Przedstawione źródła finansowania dotyczą jedynie wybranych i najważniejszych potencjalnych źródeł finansowania projektów które mają swoje odzwierciedlenie w wyznaczonych celach Strategii i mają jednocześnie charakter otwarty, nie ograniczając możliwości finansowania projektów z innych źródeł. Dotyczy to m.in. Szwajcarskiego Mechanizmu Finansowego, środków grantowych w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich czy innych źródeł.

Dotychczasowe doświadczenia gminy wskazują, na fakt że zdecydowana większość projektów realizowanych w ramach Strategii będzie współfinansowana ze środków zewnętrznych. Gmina w tym zakresie prowadzi aktywną działalność i dalej będzie starała się o dofinansowanie realizowanych projektów ze środków zewnętrznych, w tym środków strukturalnych UE. Niniejsza Strategia zakłada,

że część kosztów realizowanych w ramach Strategii działań będzie pokrywana także ze środków prywatnych.

Źródła finansowania przedsięwzięć

L.P.	Przedsięwzięcie	Finansowanie										Środki własne gminy	WFOŚiGW /NFOŚiGW	UM*	SPK*	Fundusze Norweskie i EOG	Środki prywatne
		Fundusze UE 2014 – 2020						PO WER*	PO PC*	PO IŚ*							
		RPO WŁ*	PROW*	PO	PO PC*	PO IŚ*											
OBSZAR INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO																	
Cel operacyjny: Poprawa jakości istniejącej oraz rozwój infrastruktury wodno-ściekowej																	
1	Modernizacja obiektów poboru i uzdatniania wody	X					X						X				
2	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	X					X						X				
3	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków																
4	Modernizacja sieci wodociągowej	X					X										
Cel operacyjny Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy																	
5	Budowa i modernizacja dróg, parkingów i chodników	X					X							X			
6	Modernizacje dróg dojazdowych do gruntów rolnych gruntowych	X												X			
7	Wsparcie działań w zakresie poprawy funkcjonowania komunikacji autobusowej na terenie gminy i jej dopasowanie do potrzeb mieszkańców	X													X		X
Cel operacyjny: Ochrona środowiska naturalnego i wsparcie działań proekologicznych																	
8	Wsparanie rozwoju odnawialnych źródeł energii w sposób możliwie jak najmniej kolidujący z interesami mieszkańców gminy	X					X							X		X	
9	Podjęcie działań w kierunku wyposażenia obiektów użyteczności publicznej w odnawialne źródła energii	X					X							X			
10	Zapewnienie segregacji odpadów komunalnych	X															
11	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń –	X					X							X			

[illegible]

[illegible]

***Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020**

*Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

*Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

*Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020

*Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

*Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

*Starostwo Powiatowe w Kutnie

12. Planowane zadania inwestycyjne w okresie 2015 - 2022

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nowe Ostrowy;
2. Uporządkowanie gospodarki wodnej na terenie sołectw położonych we wschodniej części gminy poprzez modernizację stacji uzdatniania wody w miejscowości Grochów;
3. Uporządkowanie gospodarki wodnej na terenie części gminy poprzez modernizację stacji uzdatniania wody w miejscowości Imielno;
4. Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wola Pierowa;
5. Utworzenie kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Ostrowach poprzez wybudowanie boiska sportowego, hali sportowej oraz basenu otwartego przy istniejącym boisku typu ORLIK;
6. Ochrona środowiska naturalnego Gminy Nowe Ostrowy poprzez termomodernizację i instalację odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych i użyteczności publicznej;
7. Budowa i Przebudowa dróg gminnych wraz z infrastrukturą drogową;
8. Uporządkowanie gospodarki wodno ściekowej na terenie osiedla Bzówki;
9. Budowa przydomowych lub zbiorczych oczyszczalni ścieków;
10. Gazyfikacja Gminy Nowe Ostrowy;
11. Rozbudowa Przedszkola Gminnego w Ostrowach;
12. Rewitalizacja parków w Ostrowach-Cukrowni;
13. Utworzenie parku rekreacyjnego przy budynku Urzędu Gminy;
14. Utworzenie siłowni plenerowych i placów zabaw;
15. Poprawa infrastruktury przeciwpożarowej poprzez zakup samochodów strażackich i specjalistycznego sprzętu;
16. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK);
17. Program gospodarowania wodami.

Nazwa projektu:	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Nowe Ostrowy
Opis projektu	Nowe Ostrowy to miejscowość położona w centrum gminy. Występuje tu duże zagęszczanie gospodarstw. Sieć kanalizacyjna byłaby więc efektywna pod względem funkcjonalnym i ekonomicznym. Zabudowania położone są w osi siedmiu powiązanych ze sobą dróg.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to 6 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu. Wkład EFRR (lub PROW) – 4 200 000,00 PLN Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy – 900 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 900 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2018 – 2020.

Nazwa projektu:	Uporządkowanie gospodarki wodnej na terenie sołectw położonych we wschodniej części gminy poprzez modernizację stacji uzdatniania wody w miejscowości Grochów
Opis projektu	W ramach projektu przewiduje się modernizację stacji uzdatniania wody w miejscowości Grochów. Modernizacja jest konieczna, aby zapewnić wysoką jakość wody dla wszystkich gospodarstw domowych na terenie sołectw położonych we wschodniej części gminy. Dodatkowo modernizacja SUW, z uwagi na połączoną sieć wodociągu gminy Nowe Ostrowy – zwiększy bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę w całej gminie.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to 1,4 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu Wkład EFRR (lub PROW) – 980 000,00 PLN Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy – 210 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 210 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2018.

Nazwa projektu:	Uporządkowanie gospodarki wodnej na terenie części gminy poprzez modernizację stacji uzdatniania wody w miejscowości Imielno
Opis projektu	W ramach projektu przewiduje się modernizację stacji uzdatniania wody w miejscowości Imielno. Modernizacja jest konieczna, aby zapewnić wysoką jakość wody dla wszystkich gospodarstw domowych na terenie sołectw położonych we wschodniej części gminy. Dodatkowo z uwagi na połączoną sieć wodociągów, modernizacja SUW zwiększy bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę w całej gminie.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to 1,4 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu Wkład EFRR (lub PROW) – 980 000,00 PLN Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy – 210 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 210 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2018 – 2020.

Nazwa projektu:	Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wola Pierowa
Opis projektu	Wola Pierowa to miejscowość o charakterze typowej ulicówki o dosyć dużym

	zagęszczaniu gospodarstw. Sieć kanalizacyjna byłaby więc efektywna pod względem funkcjonalnym i ekonomicznym. Większość zabudowań położonych jest w osi głównej drogi przebiegającej przez miejscowość.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to 2 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu Wkład EFRR (lub PROW) – 1 400 000,00 PLN Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy – 300 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 300 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2020 – 2022.

Nazwa projektu:	Utworzenie kompleksu sportowo – rekreacyjnego w Ostrowach poprzez wybudowanie boiska sportowego, hali sportowej oraz basenu otwartego przy istniejącym boisku typu ORLIK
Opis projektu	W 2012 roku przy Gimnazjum i Szkole Podstawowej w Ostrowach powstało boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią typu ORLIK. Stworzone zostało doskonałe miejsce sportu i rekreacji co przełożyło się na osiąganie lepszych wyników w sportach zespołowych lokalnego klubu sportowego. W celu poprawy jakości życia mieszkańców i oczekiwaniom społecznym planowane jest wybudowanie stadionu sportowego, hali sportowej oraz basenu otwartego w sąsiedztwie placówek oświatowych oraz obiektu ORLIK w Ostrowach
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to 7 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu Wkład EFRR (lub PROW) – 4 900 000,00 PLN Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy – 600 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 1 500 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2017 – 2022.

Nazwa projektu:	Ochrona środowiska naturalnego Gminy Nowe Ostrowy poprzez termomodernizację i instalację odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych i użyteczności publicznej
Opis projektu	Planowane są inwestycje, które wykorzystywałyby odnawialne źródła energii. Planuje się kompleksową modernizację gospodarki energetycznej poprzez termomodernizację budynków zastosowanie pomp ciepła do ogrzewania budynków oraz instalacja paneli fotowoltaicznych lub kolektorów słonecznych
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to 6 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 85% kosztów projektu Wkład EFRR (lub PROW)- 5 100 000,00 PLN Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy - 500 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 400 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2020.

Nazwa projektu:	Budowa i Przebudowa dróg gminnych wraz z infrastrukturą drogową
Opis projektu	Projekt ma na celu zwiększenie jakości życia mieszkańców terenów wiejskich, oraz uwolnienie terenów inwestycyjnych. Przebudowa dróg dotyczyć będzie

	między innymi drogi gminnej relacji Grodno – Grochów nr 102318E, Bzówki – Wola Pierowa. Budowa i przebudowa będzie dotyczyć również innych dróg gminnych w zależności od aktualnych potrzeb.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to 6 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 50% kosztów projektu Wkład EFRR (lub PROW) – 3 000 000,00 PLN Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy – 1 200 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 1 800 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2022.

Nazwa projektu:	Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie osiedla Bzówki
Opis projektu	Projekt przewiduje budowę kanalizacji sanitarnej na terenie osiedla Bzówki (dawny PGR) oraz zbiorczej oczyszczalni ścieków oraz wodociągu.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to 0,7 mln PLN. Nie planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW). Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy – 200 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 500 000,00 PLN
Szacowana data/okres Realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2017.

Nazwa projektu:	Budowa przydomowych lub zbiorczych oczyszczalni ścieków
Opis projektu	Planuje się budowę około 120 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków z pomocą środków Unii Europejskiej. Projekt będzie realizowany w dwóch etapach. W I etapie przewiduje się budowę 70 szt. i w II etapie 50 szt. Wsparcie na tego typu inwestycje będzie kierowane dla mieszkańców obszarów, gdzie budowa kanalizacji zbiorczej jest niemożliwa lub nieuzasadniona pod kątem ekonomicznym czy technicznym.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 2 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu. Wkład EFRR – 1 400 000,00 PLN. Wkład własny Gminy Nowe Ostrowy – 300 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 300 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2022.

Nazwa projektu:	Gazyfikacja Gminy Nowe Ostrowy
Opis projektu	Projekt zakłada przyjęcia zadania polegającego na gazyfikacji terenu gminy Nowe Ostrowy jako zadania realizowanego w partnerstwie publiczno - prawnym. Realizacja projektu odbywałaby się w oparciu o koncepcję przyłączenie się do gazociągu w gminie Krośnice, a następnie poprzez wybudowanie sieci gazociągowej na terenie gminy Nowe Ostrowy. Projekt ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców gminy Nowe Ostrowy, zminimalizowanie kosztów związanych z ogrzewaniem budynków, poprawę stanu środowiska oraz zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych gminy Nowe Ostrowy
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 8 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 85% kosztów projektu. Wkład EFRR – 5 000 000,00 PLN. Wkład mieszkańców gminy Nowe Ostrowy i Gminy

	Nowe Ostrowy – 500 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 2 500 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2020 – 2022.

Nazwa projektu:	Rozbudowa Przedszkola Gminnego w Ostrowach
Opis projektu	Planuje się rozbudowę przedszkola poprzez przeznaczenie jednego pomieszczenia świetlicy środowiskowej na potrzeby przedszkola. Inwestycja ma na celu polepszenie warunków życia mieszkańców gminy Nowe Ostrowy, a możliwości przyjęcia większej ilości dzieci do przedszkola mają wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Nowe Ostrowy.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 0,3 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu. Wkład EFRR – 210 000 PLN. Wkład Gminy Nowe Ostrowy – 90 000,00 PLN W miarę możliwości planowany jest udział innych środków krajowych w realizacji przedsięwzięcia.
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2017 – 2018.

Nazwa projektu:	Rewitalizacja parków w Ostrowach - Cukrowni
Opis projektu	W miejscowości Ostrowy znajdują się dwa parki na działkach 479 i 263, o łącznej powierzchni 2,11 ha., które stanowią własność gminy Nowe Ostrowy. W celu stworzenia bardziej atrakcyjnej przestrzeni publicznej przeznaczonej na rekreację planuje się zatem odnowienie zielonych enklaw w tej miejscowości. Rewitalizacja polegać będzie na budowie infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i edukacyjnej, w tym ciągów pieszych i pieszo – jezdnych miejsc wypoczynku i edukacji wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 1 550 000 PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 25% kosztów projektu. Wkład EFRR – 387 500,00 PLN. Wkład Gminy Nowe Ostrowy – 355 000,00 PLN poprawę jakości życia mieszkańców gminy Nowe Ostrowy, pozyskanie innych środków krajowych – 807 500,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2019 – 2021.

Nazwa projektu:	Utworzenie parku rekreacyjnego przy budynku Urzędu Gminy
Opis projektu	Działka 31/3 w Nowych Ostrowach jest własnością Gminy Nowe Ostrowy o pow. 0,57 ha. położoną przy budynku Urzędu Gminy. Planuje się nasadzeń drzew utworzenie ciągów pieszych, miejsc wypoczynku i rekreacji wraz z infrastrukturą towarzyszącą
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 500 000 PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 60% kosztów projektu. Wkład EFRR – 300 000 PLN. Wkład Gminy Nowe Ostrowy – 100 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 100 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2017 – 2019

Nazwa projektu:	Utworzenie siłowni plenerowych i placów zabaw
Opis projektu	W poszczególnych miejscowościach Gminy brakuje przestrzeni publicznej przeznaczonej na sport i rekreację (np. Ostrowach, Nowych Ostrowach, Woli Pierowej, Grochowie, Imielnie). Planuje się zatem utworzenie siłowni plenerowych oraz placów zabaw dla najmłodszych mieszkańców gminy Nowe Ostrowy.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 300 000 PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu. Wkład EFRR – 210 000 PLN. Wkład Gminy Nowe Ostrowy – 90 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2022.

Nazwa projektu:	Poprawa infrastruktury przeciwpożarowej poprzez zakup samochodów strażackich i specjalistycznego sprzętu
Opis projektu	Docelowo planowany jest zakup 2 wozów strażackich oraz wyposażenie specjalistyczne. Zakup nowoczesnych wozów strażackich wraz z wyposażeniem pozwoli na sprawniejsze podejmowanie akcji, szybszy dojazd OSP na miejsce zdarzenia oraz większą skuteczność podejmowanych czynności przez strażaków. Poprawie ulegnie bezpieczeństwo w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa ludzi.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 1,0 mln PLN. Planuje się pozyskanie dotacji z EFRR (lub PROW) w wysokości 70% kosztów projektu. Wkład EFRR – 700 000,00 PLN. Wkład Gminy Nowe Ostrowy – 300 000,00 PLN W miarę możliwości planowany jest udział innych środków krajowych w realizacji przedsięwzięcia.
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2016 – 2022.

Nazwa projektu:	Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK)
Opis projektu	Projekt zakłada zapewnienie łatwego dostępu wszystkim mieszkańcom gminy do PSZOK. Umożliwi przyjmowanie odpadów takich jak: przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 500 000 PLN. Nie planuje się pozyskanie dotacji z EFRR. Wkład Gminy Nowe Ostrowy – 150 000,00 PLN, pozyskanie innych środków krajowych – 350 000,00 PLN
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2017 – 2018.

Nazwa projektu:	Program gospodarowania wodami
Opis projektu	W ramach realizacji programu planowana jest odbudowa i modernizacja urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, budowa nowych urządzeń piętrzących (zastawki, przepusty z piętrzeniem) oraz budowa małych zbiorników wodnych.
Szacowane koszty	Szacowany koszt projektu to około 2 000 000 PLN. Planuje się pozyskanie

	dotacji z EFRR w wysokości do 85% kosztów. Wkład EFRR –1 700 000,00 PLN. Wkład Gminy Nowe Ostrowy – 300 000,00 PLN.
Szacowana data/okres realizacji	Planuje się realizację projektu w latach 2017 – 2020

13. Opis systemu wdrażania Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy jest dokumentem określającym kierunki i cele rozwojowe na lata 2015-2022. Ze względu na jego długookresowy charakter wdrażanie będzie procesem ciągłym, wymagającym systematycznego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych oraz elastyczności w dostosowaniu się do możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych. Realizacja Strategii uzależniona jest od wysokości posiadanych środków własnych oraz pozyskanych środków zarówno krajowych, jak i z funduszy strukturalnych.

Wdrożenie Strategii rozpocznie się od jego zatwierdzenia i przyjęcia do realizacji uchwałą Rady Gminy Nowe Ostrowy. Jednostką wdrażającą Strategię jest Urząd Gminy Nowe Ostrowy, w którym funkcję organu wykonawczego pełni Wójt Gminy.

System wdrażania Strategii obejmuje:

1. komunikację społeczną w zakresie przyjmowania nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych,
2. przygotowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej dla inwestycji ujętych w Strategii,
3. składanie wniosków aplikacyjnych o przyznanie dofinansowania ze środków zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych oraz środków krajowych,
4. przygotowanie przetargów, gromadzenie dokumentacji, nadzór nad wykonawstwem,
5. realizację inwestycji zgodnie z określonymi wymogami,
6. monitorowanie i raportowanie wydatków i efektów rzeczowych poszczególnych projektów po zakończeniu inwestycji,
7. przedkładanie Radzie Gminy sprawozdań i informacji z przebiegu realizacji zadań.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 – 2022 będą realizowane przy współpracy jednostek organizacyjnych Gminy, a także innych jednostek samorządu terytorialnego na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, innych instytucji oraz partnerów prywatnych.

14. System monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Funkcję instytucji monitorującej i oceniającej realizację planu dokonywać będzie Zespół do spraw Monitoringu i Oceny Strategii złożony z przedstawicieli Rady Gminy i pracowników Urzędu Gminy. Zespół zajmie się oceną na poziomie realizacji poszczególnych działań i wytyczeniem kierunków modyfikacji planu w zależności od występujących czynników. Monitorowanie realizacji Strategii odbywać się będzie na podstawie sprawozdań budżetowych i finansowych jednostek organizacyjnych (sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych z wykonania budżetu oraz sprawozdań merytorycznych z realizacji inwestycji. Oceny generowane będą przez Zespół w charakterze raportów cyklicznych przynajmniej raz w roku i przedstawiane na Sesji Rady Gminy. Po dokonanej analizie realizacji planu przez Radę Gminy, Wójt uwzględniając konsultacje społeczne przygotowuje korekty planu.

Komunikacja społeczna

W celu zapewnienia przejrzystości procesu realizacji Strategii kładzie się szczególny nacisk na zapewnienie właściwej komunikacji społecznej. Zakłada się udział partnerów społecznych na każdym etapie realizacji Strategii, który zapewniony będzie poprzez upowszechnianie informacji o postępach wdrażania przyjętych założeń. Public Relations Strategii Rozwoju odbywać się będzie poprzez ścisłą współpracę z redakcjami lokalnych mediów, za pośrednictwem, których przekazywane będą ważne informacje dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie dla projektów służących rozwojowi lokalnemu oraz kryteriów oceny i wyboru wniosków w kwestii ubiegania się o dofinansowanie ze środków europejskich. Strategia Rozwoju Gminy Nowe Ostrowy na lata 2015 – 2022 zostanie zamieszczona na stronie internetowej Gminy Nowe Ostrowy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Andrzej Wesoński